
Český filmový průmysl na stránkách dobových periodik první třetiny 20. století a na library.nfa.cz v 21. století

PAVLA JANÁSKOVÁ

Úvod

Počátky a rozvoj filmového průmyslu ve světě jsou spjaty se zrodem tradičních filmových periodik, která plnila ve své době hlavní roli v komunikaci filmové obce a která jsou dnes cenným informačním zdrojem v mnoha směrech.

V prvních třech dekádách minulého století vycházelo nebo začalo vycházet na území českých zemí na 50 filmových titulů.¹ Tato periodika se stala de facto kronikou, na jejichž stránkách můžeme sledovat formování českého filmového průmyslu, spolkový život a činnost profesních svazů, komunikaci s akcionáři, původní filmovou tvorbu, licenční otázky, programy kin, nabídkové seznamy filmů distribučních společností, cenzurní zásahy, legislativní změny, technický a technologický vývoj kinematografie, otázky od bezpečnostních předpisů práce až po problematiku dopadů filmu na zdraví a mládež, rozmach filmové reklamy a profilaci obsahového zaměření jednotlivých časopiseckých titulů v závislosti na zvyšujícím se významu a vlivu filmu jako media ve společnosti.

Přenesme se do tohoto období o deset dekád zpátky a představme si tato periodika, která se spolupodílela na rozvoji českého kinematografu a která jsou po sto letech přístupna ve své nové digitální podobě² a s novými možnostmi pro badatele.

Prvopočátky filmových periodik

První filmový časopis v rakousko-uherské monarchii začal vycházet v únoru 1907 ve Vídni pod titulem *Kinematographische Rundschau*.³ Stal se tribunou Spolku rakouských majitelů kin a přinášel zprávy o kinematografické činnosti ze všech oblastí Rakouska. V září téhož roku byl v Brně založen časopis *Anzeiger für die Kinematographien-Industrie*,⁴ který vycházel v němčině a byl určen pro všechny německy hovořící země. Vzhledem k místu vydání jej zařazujeme také mezi bohemikální periodika.

Čtyři roky poté začal vycházet první český filmový časopis,⁵ který se nazývá zcela příznačně *Český kinematograf*.⁶ Vycházel od ledna 1911 do ledna 1912. Jeho šéfredaktorem byl František Tichý (1892–1947) – kinematografista, průkopník českého filmu, majitel putovního kina a místopředseda Spolku českých majitelů kinematografů, jako redaktor zde působil i jeho syn Richard Tichý (nar. 1896 v Praze), ředitel a provozovatel kina Illusion. Tento titul odstartoval historii českých psaných filmových periodik.

---

¹ Ukázky obálke filmových periodik jsou v samostatné příloze v chronologickém sledu.

² Podrobněji viz JANÁSKOVÁ, Pavla. Resuscitace českých filmových periodik a sázka na jistotu v digitální éře. *Illuminace* 27, 2015 č. 2, s. 137–144.

³ Do fondu Knihovny NFA byl *Kinematographische Rundschau* zakoupen v roce 2004 v podobě mikrofilmu (sign. M-14).

⁴ *Anzeiger für die gesamte Kinematographen*. Brunn: Dominik Morgenstern 1907–1908. Ve fondu Knihovny NFA je uložena fotokopie obou ročníků ve dvou svazcích pod signaturami II-5045/1907 a II-5045/1908.

⁵ Zajímavé je, že do sbírek Knihovny NFA se dostal až v roce 1968 s jednou mimořádnou akvizicí.

⁶ *Český kinematograf*. Praha: František Tichý, 1911–1912.

Před osamostatněním Československa se jedná stále o zanedbatelný počet vycházejících titulů. Skutečný masivní nástup českých filmových periodik zaznamenáváme až po první světové válce. Pár týdnů po vyhlášení Republiky, 15. prosince 1918, vychází první číslo *Filmu: orgánu* čs. *Film-klubu Viktoria*, a den poté *Československý film Svazu československých půjčoven a výroben filmových*, který vycházel pod dále navazujícím titulem *Film* až do propuknutí druhé světové války. Z celkového počtu padesáti periodik jich polovina neměla dlouhého trvání a zanikla do jednoho roku. Patří mezi ně tituly *Kino* (1913), *Revue kino* (1914), *Kino* (1919), *Kinematograf* (1920), *Kinopublikum* (1920), *Náš film* (1920), *Školní kinematografie* (1921), *Filmový kurýr* (1922), *Filmová Praha* (1923), *Filmová hvězda* (1926), *Filmový věstník* (1926), *Kinematografie* (1926), *Měsíční zpravodaj Universal Film* (1926), *Náš film* (1927), *Revue filmu* (1928), *Filmová tribuna* (1929) a *Filmové noviny* (1929). Zakladatelé filmových periodik neoplývali příliš bujnou fantazií při jejich pojmenování. Názvy se opakují, a i když se vždy jedná o zcela nově založený titul s jiným vydavatelem, uživatelům názvy často splývají. Např. titul *Kino* se objevuje v prvních třech dekádách minulého století hned třikrát, v celém 20. století dokonce pětkrát. Další tituly *Náš film*, *Filmový kurýr*, *Filmový věstník* a *Filmová tribuna* se jen do roku 1929 objevují dvakrát.

Ve sledovaném období do roku 1930 zaznamenaly vývoj i samotné motivace k založení filmových periodik. Zajímavé je číst úvodníky jejich prvních čísel a sledovat pohnutky, které vedly k jejich vzniku. Do vyhlášení československého státu je to především vymezování se českého filmového průmyslu vůči Rakousko-Uhersku a nutnost řešení mnoha otázek rychle se rozvíjejícího nového oboru.

Volání po samostatnosti a nezávislosti přináší úvodník *Českého kinematografu*: „*Celý národ náš dlouho ujařmený poměry politickými, zemědělskými, technickými a žel i mravními, závislý i na kulturních snahách i směrech obklopujících ho národů speciálně pak německých, při svém probuzení a samostatném vzmachu, má vždy upřímnou vůli a snahu oddělit se od svých vlivů ciziny i pocitu závislosti, ovšem až do těch hranic správného sebevědomí a ne na úkor dobra celého díla a některých již poměrů, kterých na prasto nelze se již zhostiti: státi vždy na svých vlastních pevných nohou. Touha, býti ve všech směrech samostatným, je důkazem vždy velké a silné rasy, a již pocit po vlastní samosprávě jakékoli korporace dokazuje o jisté vyspělosti celého národa. [...] Samostatníme my všichni, neb časopis je nás všech podnikatelů a je v interese zcela pochopitelném, že hájiti nejlépe naše zájmy si budeme jistě my sami, neb bolest cítí nejlépe sám ten, koho co bolí. I orgány vídeňské „Rundschau“ i „Komet“ nemohou nám vytýkati to, co je nutným výsledkem silné práce, staneme-li se svými pány. [...] Spolek „rakouských kinematografistů“ je sice dobře soustředěn v ústředně vídeňské, leč vzdálenost a cizota jazyka znepohodňuje a stěžuje soustředovati se v naší práci české a myšlenky mnohého dobré a význačné padají bezplodně velice často v zapomenutí a jiného opět v naprosté neuskutečnění. Toho nyní nebude. Vypracujeme se v samostatné středisko pražské, shrnouce Čechy, Moravu a Slezsko v jedno, nezřikajíce se však jistých stavovských společných interesův všeobecných, tedy i vídeňských. Vydávati časopis svůj „Český kinematograf“ budem jako měsíčník a co možno v pravidelných přestávkách. Věříme, že vůle naše a dobro v ní bude pochopena a že ni jedenkrát hrdi staneme v pocitu, že povinnost naše oproti požadavkům dobra byla a bude oceněna. Voláme: Ať žije, Český kinematograf. Na zdar!“⁷*

⁷ *Český kinematograf*, 1, 1911, č. 1, s. [1] a 2.

Zaměření titulu *Školní kinematografie*⁸ přesně vystihuje jeho podnázev *časopis pro uvedení filmu jakožto výchovně učebné pomůcky* a výňatek z obsáhlého úvodu z pera šéfredaktora Františka X. Ledeckého: „Světelná scéna patří k nejdůležitějším vynálezům mladší naší doby; není jen třeba, aby se této vymoženosti využilo ve směru mělké zábavy, nýbrž i jakožto největší možnosti pro rozšíření duševního obzoru a to způsobem ušlechtilého poučování, jdoucího ruku v ruce s pravidelnou výchovou za kulturním rozvojem toho kterého státu.“⁹

Ochrana zájmů české filmové tvorby před zahraniční konkurencí byla zase hlavním mottem periodika *Náš film* (1920), kterou hájila Filmová liga československá.

Profesionalitu a podporu českého filmového průmyslu si jako cíl vytýčil *Český filmový zpravodaj*: „Náš program. Odevzdáváme veřejnosti náš neodvislý filmový týdeník, Český filmový zpravodaj, jsouce si plně vědomi důležitosti našeho činu, který vyžadoval pečlivých příprav a studií poměrů všech filmových odvětví a produkcí. Náš list má odborné spolupracovníky technické i literární a vzali jsme si za úkol úroveň jeho na stupni přísně uměleckém vždy udržeti. Pod tímto credem přistoupili jsme k založení listu. Stávající časopis ryze obchodní, vycházející ve lhůtách čtrnáctidenních není určen svoji formou reklamní pro širokou veřejnost. Denní listy, jichž zájmy jsou převážně politického rázu, nemohou pro nedostatek místa a odborných referentů informovati všechny interesenty filmu tak, jak toho rozvětvená filmová industrie dnes vyžaduje. Kusé a namnoze suché zprávy nemohou uspokojiti ty, kdož se šířeji zajímají o film, ať se stanoviska uměleckého, osobního, existenčního nebo obchodního. Český filmový zpravodaj není orgánem žádné výrobní nebo obchodní skupiny, jest naprosto neodvislý a bude vždy nejvýše nestranně a pečlivě informovati své čtenáře o všem tom, co čl. filmový svět podniká a o filmovém ruchu zahraničním, o kterémž budeme spolehlivě a rychle zpravováni našimi zahraničními dopisovateli. Náš list věnuje v prvé řadě veškerou svoji pozornost rozvoji českého filmu a bude jej ze všech sil podporovati.“¹⁰

Vydavatelé českých filmových periodik – aktéři filmového průmyslu

Většina vydavatelů sídlila v Praze a publikovala v českém jazyce, tituly vycházely běžně i v německém jazyce (např. *Filmschau* v Teplicích) či dvojjazyčně česko-německy (např. brněnská periodika *Kinematograf* nebo *Kinoreflex*).

Vlastní periodikum si založila řada filmových spolků a distribučních společností. Můžeme jmenovat:

- Spolek majitelů kinematografů v království Českém se sídlem v Praze
- Svaz kinematografické industrie Č.S.R. v Praze
- Syndikát filmových autorů
- Svaz majitelů kinematografů na Moravě v Brně
- Filmová liga československá
- Sdružení neodvislých půjčoven filmových RČSL
- ČSL. společnost pro vědeckou kinematografii
- Zemský svaz kinematografů v Čechách
- UNIVERSAL-FILM
- FANAMET-FILM

⁸ *Školní kinematografie: časopis pro uvedení filmu jakožto výchovně učebné pomůcky*. Praha: B. Jánský, 1921.

⁹ LEDECKÝ, František X. Náš pevný cíl. *Školní kinematografie*, 1, 1921, č. 1, s. 2.

¹⁰ Redakce. Náš program. *Český filmový zpravodaj*, 1, 1921, č. 1 (26. 2. 1921), s. [1].

Činnost věstníků, zpravodajů, bulletinů profesních filmových spolků, sdružení a svazů (tzv. profesní tisk) byla ovlivněna živelností a odrážela – pokud periodika přežila – klopotný vývoj od nadšeneckého záměru k profesionálně vedené redakční práci. Některé tituly byly opravdu jen rozmnoženinami (např. *Měsíční zpravodaj Universal Filmu*). Častým případem bylo, že periodikum nevydávaly korporace jako takové, ale jejich členové jednotlivci. Mezi nejaktivnější patřil Josef Koza (1897–1958), který figuruje jako vydavatel u řady titulů ve dvacátých letech (např. *Filmový svět*, *Filmový kurýr*, *Kino*), ale především později v letech třicátých (např. *Filmová tisková korespondence* a řada dalších).

Obsahový vývoj a zaměření filmového tisku do roku 1930

Profesní tisk filmových korporací tvořil většinu z vycházejících titulů a filmová reklama převažovala v obsahu jeho jednotlivých čísel. Právě tato rozmanitá inzerce tvoří skvělý zdroj informací. Např. v prvním dvojčísle (1-2/1921) časopisu *Film* ze 128 stran jeho celkového obsahu rovných 108 tvoří inzeráty distribučních a výrobních filmových firem se svými nabídkami.

Na počátku dvacátých let začínají vycházet první divácké časopisy¹¹ orientující se jen na obecnost (např. *Divadlo budoucnosti*). Propagují nabídku filmových distribučních firem, lákají do kina, pokouší se o zábavní charakter s nádechem bulváru (např. *Hollywood*¹² – samostatná příloha časopisu *Film*) a vyznačují se přebíráním senzačních zpráv ze zahraničního tisku a novinami od dopisovatelů z Hollywoodu. Atraktivitu jim však ubírá nízká kvalita černobílého tisku.

Ve stejné době vznikají i velmi specializovaná periodika zaměřená na školní a vědecký film (*Školní kinematografie* a další). Např. měsíčník *Kinematografie* představuje svůj obsah následovně: „Program časopisu je dán vlastně programem, Československé společnosti pro vědeckou kinematografii, sdružující přední naše odborníky filmové a pracovníky vědecké. Bude si všímati soustavně pokroku kinematografie po stránce technické a vědecké a zaujímati stanovisko ke všem novým problémům, které se ve filmu objeví.“¹³

Skutečné počátky uměnovědných a kritických časopisů zaměřených i na filmovou tvorbu spadají až do druhé poloviny dvacátých let minulého století. Můžeme mezi ně zařadit *Rozpravy Aventina*,¹⁴ které vycházely od roku 1925 a ve svém záběru vedle umění, kultury, kritiky a literatury měly i film, a především *Studio – revue pro filmové umění*,¹⁵ kde statě o filmu publikovali např. bratři Čapkové, Karel Teige, Jan Kučera, Karel Smrž a kde zážitek dodnes čtenářům přinášejí umělecké černobílé fotografie ze světa filmu.

Další typ periodik, tzv. filmové korespondence, mající podobu rozmnoženin a přinášející denně informace o nových filmech a filmovém dění pro novináře, začaly vycházet až na počátku třicátých let minulého století (např. *Filmová tisková korespondence*¹⁶), stejně tak i divácké obrazově bohaté barevné magazíny (např. *Kinorevue*¹⁷), které jsou v oblíbě filmových fanoušků dodnes.

¹¹ Podrobně se vztahu čtenáře filmových časopisů a filmového diváka v českém prostředí éry první republiky a diváckým časopisům jako takovým věnuje publikace LOŠŤÁKOVÁ, Markéta. *Čtenáři filmu – diváci časopisu: české filmové publikum v letech 1918–1938*. Píbram: Pistorius & Olšanská 2012. 131 s. Scholares, sv. 34. ISBN 978-80-87053-71-3.

¹² *Hollywood: příloha odborného časopisu Film věnovaná obecnostu*. Praha: Svaz filmového průmyslu a obchodu Čsl., 1927–1932.

¹³ Redakce. Úvodem k prvnímu číslu kinematografie. *Kinematografie*, 1, 1926, č. 1, s. [1b].

¹⁴ *Rozpravy Aventina: měsíční list pro kulturu, umění, kritiku a zvláště literaturu*. Praha: Aventinum, 1925–1934.

¹⁵ První číslo vyšlo v říjnu 1928.

¹⁶ *Filmová tisková korespondence*. Praha: Josef Koza, 1934–1939.

¹⁷ *Kinorevue: filmový týdeník*. Praha: Průmyslová tiskárna, 1934–1945.

Sbírka českých filmových periodik ve fondu Knihovny NFA a v dalším kontextu

Filmová knihovna byla založena s ohledem na zrození samotné kinematografie (1896) až v roce 1943 (spolu s filmovým archivem).¹⁸ Zpětně se podařilo zásluhou předešlé generace knihovníků a archivářů z antikvariátů, ze soukromých sbírek a po druhé světové válce zaniklých filmových společnostech shromáždit většinu filmových časopisů a novin od počátku kinematografie. Tituly českých filmových periodik se dále nacházejí zejména ve fondech Národní knihovny ČR, Moravské zemské knihovny v Brně, Vědecké knihovně v Olomouci a Knihovně Národního muzea v Praze,¹⁹ ale ve své celistvosti a na jednom místě jsou zastoupeny pouze ve fondu Knihovny NFA. Soudobá péče o sbírky Knihovny NFA se zaměřila právě na ně, protože patří v mnoha ohledech k nejhroženějším dokumentům, od rozpadajícího se papíru až po vytrácení písma. Časopisy a noviny dostávají novou digitální podobu včetně mikrofilmů jako osvědčeného archivačního media.

Digitální knihovna NFA – zdroj ke studiu historie (nejen) českého filmu

Digitální knihovna NFA – library.nfa.cz je výsledkem několikaletého *Projektu Knihovny Národního filmového archivu na ochranu ohrožených dokumentů a jejich zpřístupnění na nových nosičích I–XV*. Je vytvářena postupně od roku 2001 a rozšiřuje se dále za finanční podpory programu VISK7²⁰ 2001–2020 Ministerstva kultury ČR, Evropské filmové brány²¹ a z vlastních zdrojů NFA. Novinkou posledních dvou let je i analytický popis vybraných periodik až na úroveň článku.

¹⁸ Podrobnosti o historii filmové knihovny v průběhu několika desetiletí a jejím začlenění do dnes již zaniklého resortu Československého filmu jsou v článku: JANÁSKOVÁ, Pavla. Knihovna Národního filmového archivu a její sbírky. *Knihovna plus* [online]. 2014, č. 1 [2016-12-05]. Dostupný z WWW: <<http://knihovna.nkp.cz/knihovnaplus141/janask.htm>>. ISSN 1801-5948.

¹⁹ Pro úplnost jsou zde uvedeny i další tituly filmových periodik, které ve fondu KNFA nejsou zastoupeny, ale nacházejí se ve fondech jiných knihoven (děkuji Ivanu Klimešovi za doplňující informace). Jedná se o *Pražské filmové listy: časopis pro kritiku filmů, předváděných na filmové bursě v Praze*. Praha: Filmová burs, 1922–1930 (NK ČR sign. 54 C 1947) a jeho německou verzi *Prager Film-Berichte: Wochenschrift für Kritik der an der Filmbörse in Prag vorgeführten Filmen*. Prag: Filmbörse, 1922–1930 (NK ČR sign. 52 F 120); *Pax-Film: věstník družstva pro výrobu a propagaci dobrého filmu*. Brno: Lad. Daněk, 1922 (Vědecká knihovna v Olomouci, sign 70.084); *Lucerna journal: Časopis pro tanec, hudbu, film a společnost*. Praha: Lucerna, 1928 (NK ČR, sign. 54 B 1778), přičemž Knihovna NFA má úkazkové číslo *Lucerna journal* z roku 1929; *Komedia: ilustrovaný sborník pro divadlo, film a život společenský*. Praha: K. Šolc, 1925–1926 (NK ČR, sign. 54 C 2452); *Bio-journal: neodvislý týdeník pro zpravodajskou službu filmovou*. Praha: Emil Frantík, 1926–1927 (NK 54 C 2296); *České jeviště: divadelní, koncertní a filmový zpravodaj*. Praha: Otmar Schäfer, 1927–1928. ISSN 2336-2820; *Československý film: neodvislý filmový čtrnáctideník*. Brandýs nad Orlicí: Viktor Cihlář, 1928 (NK ČR – sign. 54 B 179); *Český film (příloha Taneční revue: společenský měsíčník: tanec – choreografie – moda – společnost*. Praha: A. Štěpánek, 1924–1934); *Foto a kinobursa: měsíčník pro fotografické umění a obchod*. Brno: Tomáš Švanhal, [1925]–1927 (Vědecká knihovna v Olomouci, sign. II 92661); *Filmwelt*. Ústí nad Labem 1926–1927 (vyšla jen tři čísla). Viz též KOUŠA, Igor J. (ed.). *Filmový almanach Československý 1922 = L'annuaire cinématographique film-almanach*. Praha: Filmové nakladatelství Josef Kouša & sp. 1922. 278 s.

²⁰ Podrobnosti o projektu VISK7 na <https://visk.nkp.cz/visk-7>.

²¹ Podrobnosti o projektu EFG na <http://www.europeanfilmgateway.eu/cs/content/projektu-efg>.

Tabulka: Abecední seznam titulů bohemikálních filmových časopisů a novin s počátkem vydávání do roku 1930 ze sbírek Knihovny Národního filmového archivu zpřístupněných v Digitální knihovně NFA na doméně <http://library.nfa.cz>:

Titul	Datum vydání	ISSN²²
Československý film	1918–1921	0528-6956
Český filmový svět	1922–1928	1802-5838
Český filmový zpravodaj	1921–1942	1801-9455
Český kinematograf	1911–1912	1801-3309
Divadlo budoucnosti	1920–1922	1801-9463
Film: orgán čs. Film-klubu Viktoria	1918–1919	1801-9560
Film: orgán Svazu kinematografické industrie ČSR	1921–1938	1801-9706
Filmová hvězda	1926	1802-310X
Filmová Praha	1923	1801-9498
Filmová tribuna	1927–1928	1803-0548
Filmová tribuna	1929	1803-0769
Filmové listy	1929–1941	1801-3341
Filmové noviny	1929	1801-3333
Filmové zprávy	1923–1924	1801-9676
Filmový kurýr	1922	1803-053X
Filmový kurýr	1927–1944	1801-9501
Filmový svět	1921–1922	1801-951X
Filmový věstník	1921–1922	1801-9714
Filmový věstník	1926	1801-9528
Filmschau	1919–1920	1801-9536
Hollywood	1927–1932	1801-9552
Internationale Filmschau	1920–1936	1801-9544
Kinematograf	1920	1805-5540
Kinematografický věstník	1914–1919	1804-431X
Kinematografie	1926	1801-9579
Kino	1919	1804-4301
Kino	1913	1803-0491
Kino	1926–1927	1801-9692
Kinografia	1920–1921	1804-0209
Kinopublikum	1920	1801-9587
Kinoreflex	1929–1931	1801-3325
Lichtspielbühne	1920–1933	1801-9587
Měsíční zpravodaj Universal Filmu	1927	1801-9595
Náš film	1927	1801-9609
Náš film	1920	1803-0521
Prager Film–Kurier	1927–1929, 1933–1936	1803-0572
Revue filmu	1928	1803-0556
Revue kino	1914	1803-0505
Studio: měsíční revue pro filmové umění	1928–1932	2336-2421
Školní kinematografie	1921	1801-3317
Zpravodaj Spolku českých majitelů kinematografů	1921–1922	1801-9633
Zpravodaj Zemského svazu kinematografů v Čechách	1922–1928	1802-5846
Zprávy Spolku českých majitelů kinematografů v král. Českém	1917–1920	1801-9625

²² ISSN bylo všem periodikům přiděleno dodatečně (zpětně) také jako podmínka přidělení dotace a evidence digitalizace.

Závěr

Digitální knihovna NFA neobsahuje jen výše uvedená periodika do roku 1930 o rozsahu 40 000 stran, ale většinu bohemikálních filmových časopisů a novin vydávaných v průběhu celého minulého století až do současnosti, a také monografie. Počátky českého kinematografu jsou zde zachyceny jak v dobových knižních publikacích,²³ tak ve vědeckých a faktografických výstupech v podobě strojopisů, nepublikovaných i publikovaných děl, které vznikaly na půdě Československého filmového ústavu v průběhu druhé poloviny 20. století. Po obsahové stránce se stále rozšiřuje, koncem roku 2020 v ní přibylo dalších 20 300 stran a celkový počet přesáhl 457 000 stran. Digitální knihovna NFA tak nabízí badatelské veřejnosti zcela kvalitativně nové virtuální prostředí pro studium českého a československého filmu dostupné komukoli, kdykoliv a kdekoliv s fulltextovým vyhledáváním a časovými řezy, jejichž kombinace umožňuje objevovat další souvislosti z naší filmové minulosti.

Prameny a literatura

- HAVELKA, Jiří. *50 let československého filmu : sbírka statistického a dokumentačního materiálu*. Praha: Československý státní film 1953.
- HAVELKA, Jiří. *Kdo byl kdo v československém filmu před r. 1945*. Praha: Čs. filmový ústav 1979.
- JANÁSKOVÁ, Pavla. Digitální filmová knihovna NFA. *Illuminace* 19, 2007, č. 3, 217–226.
- JANÁSKOVÁ, Pavla. Resuscitace českých filmových periodik a sázka na jistotu v digitální éře. *Illuminace* 27, 2015 č. 2, s. 137–144.
- KOUŠA, Igor J. (ed.). *Filmový almanach československý 1922 = L'annuaire cinématographique film-almanach*. Praha: Filmové nakladatelství Josef Kouša & sp. 1922.
- KUBÍČEK, Jaromír (ed.). *Česká retrospektivní bibliografie. Řada 1, Noviny. Díl 2, Noviny České republiky 1919–1945. Část 1, Bibliografie*. Brno: Lector benevolus 2004.
- KUBÍČEK, Jaromír (ed.). *Česká retrospektivní bibliografie. Řada 2, Časopisy. Díl 2, Časopisy České republiky 1919–1945 (CERBI C2). Část 1, Bibliografie. Sv. 1, A–K*. Brno: Sdružení knihoven ČR 2006.
- KUBÍČEK, Jaromír a kol. *Česká retrospektivní bibliografie. Řada 2, Časopisy. Díl 2, Časopisy České republiky 1919–1945 (CERBI C2). Část 1, Bibliografie. Sv. 2, L–S*. Brno: Sdružení knihoven ČR 2006.
- KUBÍČEK, Jaromír a kol. *Česká retrospektivní bibliografie. Řada 2, Časopisy. Díl 2, Časopisy České republiky 1919–1945 (CERBI C2). Část 1, Bibliografie. Sv. 3, Š–Ž*. Brno: Sdružení knihoven ČR 2006.
- KUBÍČEK, Jaromír a kol. *Česká retrospektivní bibliografie. Řada 1 [i.e. Řada 2], Časopisy. Díl 1, Časopisy České republiky od počátku do roku 1918 (CERBI C1). Část 1, Bibliografie. Sv. 2, O–Ž*. Brno: Sdružení knihoven ČR 2010.
- KUBÍČEK, Jaromír a kol. *Česká retrospektivní bibliografie. Řada 1 [i.e. Řada 2], Časopisy. Díl 1, Časopisy České republiky od počátku do roku 1918 (CERBI C1). Část 1, Bibliografie. Sv. 1, A–N*. Brno: Sdružení knihoven ČR 2010.
- LEDECKÝ, František X. *Náš pevný cíl. Školní kinematografie*, 1, 1921, č. 1, s. 2.
- LOŠŤÁKOVÁ, Markéta. *Čtenáři filmu – diváci časopisu: české filmové publikum v letech 1918–1938*. Příbram: Pistorius & Olšanská 2012.
- PETRÁK, Jaroslav – SRP, Jan. *Kinematografie: populární pojednání o jejím vývoji, stránce technické, použití kinematografu a významu jeho v přítomnosti*. Praha: Fotografická revue 1914.
- ŠTÁBLA, Zdeněk. *Data a fakta z dějin čs. kinematografie 1896–1945*. Praha: Čs. filmový ústav, 1988–1990.

²³ Jmenujme např. první odbornou původní českou filmovou práci PETRÁK, Jaroslav – SRP, Jan. *Kinematografie: populární pojednání o jejím vývoji, stránce technické, použití kinematografu a významu jeho v přítomnosti*. Praha: Fotografická revue 1914, 84 s.

Periodika

- Anzeiger für die gesamte Kinematographen*, 1907–1908.
Československý film Svazu československých půjčoven a výroben filmových (od roku 1921 Film), 1918–1938.
Český filmový svět, 1922–1928.
Český filmový zpravodaj, 1921–1942.
Český kinematograf, 1911–1912.
Divadlo budoucnosti, 1920–1922.
Film, 1918–1919, 1921–1936.
Filmová hvězda, 1926.
Filmová Praha, 1923.
Filmová tribuna, 1927–1929.
Filmové listy, 1929–1941.
Filmové noviny, 1929.
Filmové zprávy, 1923–1924.
Filmový kurýr, 1922–1922, 1927–1944.
Filmový svět, 1921–1922.
Filmový věstník, 1921–1923, 1926.
Filmschau, 1919–1920.
Hollywood, 1927–1932.
Internationale Filmschau, 1920–1936.
Kinematograf, 1919–1921.
Kinematografický věstník, 1914–1919.
Kinematografie, 1926.
Kinematographische Rundschau, 1907.
Kino, 1913, 1919, 1926–1927.
Kinografia, 1920–1921.
Kinoreflex, 1929–1931.
Kinopublikum, 1920.
Měsíční zpravodaj Universal Film, 1926.
Náš film, 1920, 1927.
Prager Film-Kurier. 1927–1936.
Revue filmu, 1928.
Revue kino, 1914.
Rozpravy Aventina, 1925–1934.
Studio, 1928–1932.
Školní kinematografie, 1921.
Zpravodaj Spolku českých majitelů kinematografů, 1921–1922.
Zpravodaj Zemského svazu kinematografů v Čechách, 1922–1928.
Zprávy Spolku českých majitelů kinematografů v kráľ. Českém, 1917–1920.

Internetové zdroje

- JANÁSKOVÁ, Pavla. Knihovna Národního filmového archivu a její sbírky. *Knihovna plus*. 2014, č. 1, dostupné z WWW: <<http://knihovna.nkp.cz/knihovnaplus141/janask.htm>> [2016-12-05].

Dokumentografický fond a databáze NFA

- NÁRODNÍ FILMOVÝ ARCHIV: *[Periodika: listkový názvový katalog]*. Praha: Národní filmový archiv, 1943–1993. V: Knihovna NFA.
NÁRODNÍ FILMOVÝ ARCHIV: *Online katalog Knihovny NFA* [online databáze]. Praha: Národní filmový archiv, 2001– [cit. 2016–12–13]. V softwaru Advanced Rapid Library. Dostupná z: <https://arl.nfa.cz>.
NÁRODNÍ FILMOVÝ ARCHIV: *Digitální knihovna NFA* [online digitální knihovna]. Praha: Národní filmový archiv, 2008– [cit. 2016–12–13]. V softwaru Kramerius. Dostupná z: <http://library.nfa.cz>.

Gratis-Versand.

Anzeiger

Gratis-Versand.

für die gesamte

KINEMATOGRAPHEN-INDUSTRIE

Internationales Fachorgan für die gesamte Film- und Kinematographen-Industrie und verwandte Gewerbe.

Erscheint
am 1. und 21. eines jeden Monats.
Regelmäßige Zusendung
erfolgt gegen eine Porto-Vergütung von
K 2,- bis 3,-.

Beschäftsstelle:
Brünn, Grosser Platz 6-8
(Österreich).

Int.-Tel. Nr. 531. — Telegr.-Bdr.: Empire Bie, Brünn.

Inserate
werden gegen Vorauszahlung die ge-
wöhnliche Kuponpreiskurve mit 25 Heller oder
25 Pfennig berechnet.
1. Seite K 40,- — 2. bis 3. Seite K 30,- —
4. bis 5. Seite K 20,- —
6. bis 7. Seite K 15,- —
Wiederholungen mit Rabatt.

Nr. 1.

Brünn, Anfang September 1907.

I. Jahrgang.

An unsere Leser! Ein neues Blatt!

Wir wollen ihm kein Vorwort geben, wozu Versprechungen, die in den meisten Fällen, bedingt durch verschiedene Verhältnisse, nicht gehalten werden.

Der Inhalt unseres Anzeigers selbst soll sagen, was wir wollen.

Nur bitten wir, unsere Bestrebungen durch fleißige Mitarbeit zu unterstützen. Jeder Leser trage sein Scherflein zur Ausgestaltung des Blattes bei, denn jeder Beitrag ist uns willkommen.

Und so übergeben wir denn diese erste Nummer der Öffentlichkeit und hoffen, daß der „Anzeiger für die gesamte Kinematographen-Industrie“ allgemein Anklang finden wird.

DIE REDAKTION.

Die Kinematographen und die Jugend.

Von Hugo Weyher, Lehrer.

Der „Berliner Lokal-Anzeiger“ bringt unter dieser Spitzmarke den nachstehenden Artikel. Wir reproduzieren denselben vollinhaltlich und ersuchen unsere geschätzten Leser, hiezu Stellung zu nehmen. Diesbezügliche Zuschriften werden wir gerne veröffentlichen und in nächster Nummer bereits auf die Sache ausführlich zurückkommen.

Der „Berliner Lokal-Anzeiger“ schreibt:

Der Kinematograph, diese Errungenschaft einer hochentwickelten modernen Technik, hat in letzter Zeit das öffentliche Interesse in erhöhtem Maße erregt. Versammlungen, Vereine — darunter der Berliner Lehrerverein — haben sich mit ihnen bezw. ihren Besitzern beschäftigt und Wert oder Unwert der Kinematographen erörtert. Und die Polizei hat sich veranlaßt gesehen, diese fortan schärfer zu beaufsichtigen. In allen Stadtteilen sind in den letzten Monaten zahlreiche „Kinematographentheater“ eröffnet, im Westen sowohl wie im Osten, Norden, Süden und im Zentrum. Je nach dem Stadtteil sind sie vornehmer oder weniger geschmackvoll ausgestattet, mit Schankstäten, Logen, Rängen I. und II. Plätzen, elektrischer Beleuchtung, Musikinstrumenten. Man geht wohl nicht fehl, in Berlin allein über 100 Kinematographen als im Betrieb anzunehmen. Unstreitig ist der Kinematograph ein Wunderwerk der Technik. Man ist überrascht, wie getreu der fast lautlos arbeitende Apparat die Naturobjekte darstellt. Der Mann, der zuerst den Kinematographen in den Dienst des Erwerbes stellte, hat entschieden einen „guten Griff“ getan. Man kann ihm klugen, praktischen Sinn nicht absprechen, er kannte die Zeit und ihre Menschen. So sind denn die Kinematographen von allen Altersklassen stark besucht, am meisten natürlich von der lieben Jugend beiderlei Geschlechtes.

Treten wir ein in einen Kinematographen und „genießen“ für einige Zeit die Darbietungen, um uns über ihren Wert oder Unwert klar zu werden. Es ist 8 Uhr abends. Gleich fängt eine neue „Vorstellung“ an. 30 Pf. „Eintritt“ für Erwachsene. Das „Theater“ ist gefüllt, kaum ist noch ein Platz zu haben. Verlöschen der Lampen, geheimnisvolles Dunkel! — lautlose Stille! Schon fängt der Apparat an zu arbeiten und die „Niagarafälle“ erscheinen auf der Leinwand. Sehr naturgetreu! Man glaubt, das Brausen der Wogen zu vernehmen. Kurze Zeit Aufleuchten der Lampen, bald darauf neues Bild: „Reise durch Indien“. Viel des Schönen und Anziehenden! Prachtvolle Landschaftsbilder: himmelanstrebende Berge, stolze Palmen, herrliche Städte, Häfen mit buntem Menschengewühl. Die ganze indische Zauberwelt entrollt sich vor unseren Augen.

Předplatné ročně i
s poštovní zásilkou
5 K, půlletně 3 K.

ČESKÝ KINEMATOGRAF

Redakce a admini-
strace: Praha, Vá-
clavské nám. č. 22.

Časopis věnovaný kinematografii a příb. odvětvím.

Vychází 1. každého měsíce.

Peněžní zásilky zasílány buďtež na
adresu: F. Tichý, Praha, Vodičkova
ulice 699. — Zodpovědný redaktor
J. Prošek. — Vydavatel Fr. Tichý.

Ročník I.

Číslo 1.

Vstup!

Celý národ náš dlouho ujařmený poměry politickými, zemědělskými, technickými a žel i mravními, závislý i na kulturních snahách i směrech obklopujících ho národů — speciálně pak německých, při svém probuzení a samostatném vzruchu, má vždy upřímnou vůli a snahu oddělit se od svých vlivů ciziny i pocitu závislosti, ovšem až do těch hranic správného sebevědomí a ne na úkor dobra celého díla a některých již poměrů, kterých na prsto nelze se již zhostiti: státi vždy na svých vlastních pevných nohou. Touha, býti ve všech směrech samostatným, je důkazem vždy velké a silné rasy, a již pocit po vlastní samosprávě jakékoli korporace dokazuje o jisté vyspělosti celého národa.

Uskutečnění pak, vejiti v čin, jest pak velkým kulturním skutkem, a všichni ti, kteří pomáhají, přispívají k osamostatnění at již jakéhokoli podniku, odhazující poklid budoucna a nešetřice svého oprávněného sobectví, jsou velkými kulturními činiteli.

Není správné podceňovati at jakýkoli podnik, nebo směr, neboť máme zkušenosti, že úvahy skoro všechny selhaly, neb každé kulturní snažení, potkalo-li se i s nezdarem, má přece své kulturní právo i moc, neboť to, co zdá se někdy malicherným, nepatrným, ano i bezvýznamným, v budoucnu zaujme, uchvátí celou část jiných kulturních snah, nebo bude hnáno ono jako zcela nepatrný vynález do bezkonečného budoucna, tak že veškeré domněnky at již někdy příznivé nebo nepříznivé, jsou přece jenom vždy předčasny ano někdy i úplně bezpodstatny.

Dnes vynálezy fotografie jsou kulturním vodítkem i dobrem nejen zdravého, ale i trpícího lidstva, a zla, která vnesla v umění dočasně, potlačivši snad umění miniaturních portrétův na slonovině, jsou nepatrná oproti oněm velkým ziskům, neboť fotografie je zároveň bezděčnou konkurencí, portrétovati umělci malíři tak, aby význam fotografie byl stlačen na genialní řemeslo, kdežto portrét umělcem-malířem stvořený jest vyvrcholen na genialní umění.

HPKS 10914

Ročník I.

Číslo 3.

PRÁZE TISKARNA J. S. KOPPEL

Kino

List spolku majitelů kinematografů v král. Českém se sídlem v Praze.

PÍ. ANNIE SEDLÁČKOVÁ-URBANOVÁ

Redakce a admin. v Praze-II., Vodičkova 36.

V Praze, dne 17. října 1913.

Ročně 6 K.

■ ■ ■ ■ Vychází každý pátek. ■ ■ ■ ■

Číslo za 10 hal.

Obr. 2 Kino. Praha : T. Víppler, 1913–1913. NFA

I-6373/1914 74958 **ČS. FILMOVÝ ŮSTAV**
knihovna

Ročník I.

V Praze, dne 16. února 1914.

Číslo 12.

**ČÍSLO ZA
10 HAL.**

Vychází každý pátek. — Předplatné 6 K ročně. — Redakce a administrace v Praze II., Vodickova 36, 3 p., II. sch.

Revue **Kino**

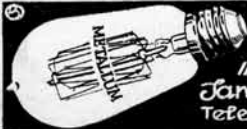
Orgán majitelů
biografů, půjčoven
a továren.

List věnovaný přátelům kinematografie. — Zodpovědný redaktor Louis Wácha.

Sensace saisony.

Emma Destinnová ve lvi kleci.

3 tisíce hodin svítí nezníčitelná
„drátovka Metalum“ tudíž nejspornější

Jan Remenezký továrna na žárovky, PRÁHO 7,
Telefon 5121 Jungmannova 33

Obr. 3 Revue Kino. Praha : Louis Wácha, 1914–1914. NFA

Ročník III.

Kr. Vinohrady, 6. března 1919.

Číslo 2.

KINEMATOGRAFICKÝ VĚSTNÍK

PŘEDPLATNĚ: Půlleté K 15—
Celoročně K 30—, Jednotlivá
čísla 60 h. - Vychází ve čtvrtek

Redakce a administr.: Král.
Vinohrady, Jungmannova č. 5.
Orgán Syndikátu film. autorů.

ILLUSTROVANÝ TÝDENÍK PRO HLEDIŠTĚ.
NESTRANNÝ A NEODVISLÝ ČASOPIS PRO VEŠKERÉ ZÁJMY KINEMATOGRRAFIE.

Obr. 4 Kinematografický věstník. Praha : M. Fuchs, 1914–1919. NFA

ZPRÁVY

Spolku českých majitelů kinematografů v král. Českém

Číslo 1.

Výbor Spolku českých majitelů kinematografů v král. Českém postrádáje místa, kde by svým členům a interestentům mohl podávat zprávy o nejdůležitějších záležitostech stavu kinematografického, usnesl se, že bude podávat čas od času svoje zprávy tiskem v neurčitém období a různého obsahu, tak jak toho poměry budou vyžadovati.

Členům svým klademe na srdce, aby zprávy tyto četli pozorně a aby dbali pokynů a usnesení, jež v zájmu stavu zde uveřejňovány budou. — Jednotlivá čísla račte si uschovati!

Český spolek majitelů kinematografů v král. Českém
svolává na čtvrtek 14. června 1917 na 10. hod.
dopolední

širší členskou schůzi.

Na programu jsou referáty o záležitostech níže ve
»Zprávách« uvedených, zejména:

1. Koncesování živnosti kinematografické.
2. Úprava zemské dávky.
3. Založení »Kinematografického družstva v Praze«, spol. s r. o.
4. Volné návrhy, pokud budou předem představenstvu oznámeny.

Vzhledem k všeobecné stavovské důležitosti této schůze mají přístup také nečlenové, vyžadají-li si legitimaci pro schůzi u představenstva.

Svolavatelé za »Spolek českých majitelů kinematografů v král. Českém«:

Václav Koubíček,
t. č. jednatel.

Zd. Bouček,
t. č. místopředseda.

Frant. Kratochvíl a Gustav Haberman,
poslanci na radě říšské.

Členská schůze konaná 5. dubna 1917.

Schůzi o půl 11. hod. dopol. zahájil místopředseda kol. Bouček za přítomnosti 30 členů na presenční listině zapsaných.

Pan poslanec Kratochvíl při zahájení své řeči lituje, že z pozvaných úřadů se nikdo nedostavil (c. k. pol. ředitelství omluveno) a konstatuje, že se tím znovu potvrzuje, že úřady nemají a nechtějí mít pochopení pro přání a stesky, jichž se stále víc a více hromadí. S povděkem konstatuje zadostučinění, jehož se spolku dostalo od říšského svazu kinematografů ve Vídni, kdež konečně uznána naše snaha po zkoncesování živnosti kinematografických. Vyslovuje podiv nad stanoviskem

c. k. místopředsedství při přenášení starých licencí do nových místností v okruhu jejich dosavadní působnosti. Majitel licence stává se tak vasalem a hříčkou majitele domu, u něhož jest nájemníkem. Dále se zmiňuje o cestovních licencích a sděluje, že v ministerstvu vnitřní bylo mu dáno ujištění, že v prvé řadě i nadále bude brán ohled na staré licencionáře při udělování stálých licencí ve venkovských městech. Dále se zmiňuje, jak by bylo výhodné pro odbor kinematografický založení hospodářského družstva, které by též posílilo obrannou organizaci vůči úřadům. Končí přáním, aby členové více přilnuli k organizaci, neboť jen v ní spočívá síla a možnost záchran. Pan poslanec Haberman (za první elektrické divadlo, Plzeň) stěžuje si na nové zatížení při obnovování licencí, ježto povolující úřady prvé instance žádají určité procento čistého zisku a činí dotaz, jak se v té věci zachovati. Kol. jednatel podává zprávu o usnesení spolkovém, jak o něm svého času c. k. policejní ředitelství a c. k. místopředsedství byly vyrozuměny: Majitelé kinematografů jsou ochotni jednou měsíčně věnovati čistý výnos jednoho představení všedního dne ve prospěch dobročinného účelu, jež si c. k. policejní ředitelství a c. k. místopředsedství určí. Usneseno, aby všichni členové v záležitosti té zachovávali dřívějších usnesení a aby, kde jsou v nejistotě, obraceli se o informace k našemu spolku. Pan poslanec Haberman se všele přimlouvá za vytvoření nákupního a prodejního družstva, jakož i za to, aby konečným cílem našich snah bylo uskutečnění českého filmu. Kol. Strnad (Kladno) dává návrh na systematisování místa placeného tajemníka. Kol. Skála zmiňuje se o neblahých poměrech cestovních biografů. Kol. Strnad se dotazuje, jak jest to s »Kinematografickým Věstníkem«. Kol. Páša sděluje, že redaktor p. Max Fuchs, jak dnes zjevno, nedostál slibu hájiti všeobecné zájmy kinematografie, nýbrž sleduje s vydáváním »Kinematografického Věstníku« soukromé cíle a že tudíž spolek nemá s redakcí a vydavatelstvem žádných styků. Všemi přítomnými odsouzeno jednání redaktora p. Fuchse a usneseno, aby bylo všem členům oznámeno, že spolek s »Kinematografickým Věstníkem« nemá nic společného, dokonce tedy, že není časopisem spolkovým.

Pan dr. Solc (Mělník) navrhuje poslati občas noticku do denních časopisů, navazuje na řeč posl. Habermana, rovněž zdůrazňuje důležitost českého filmu a

Obr. 5 Zprávy Spolku českých majitelů kinematografů v král. Českém. Praha : Spolek českých majitelů kinematografů v král. Českém, 1917–1920. NFA

F I L M

ROČNÍK I. V PRAZE, 15. PROSINCE 1918. ČÍSLO 1.

Ú V O D E M.

Budoucnost českého filmu?! — Doba blahodárného převratu přinesla i českému filmu úkoly, k jichž uskutečnění třeba u nás především důkladných příprav. Nemáme dobrých autorů, nemáme dosti vycvičených technických sil a nemáme především filmových herců. To vše nutno vychovávat, pečlivě a bezohledně vyhledávat dobré, nadané síly a odhazovatí brak. Je úžasné, všimneme-li si, jaké davy neschopných lidí hledají u filmu existenci, jmenovitě v poslední době. Jsou to autoři „geniálních“ dramát, veseloher, jsou to „herci“, kteří sice dosud o divadelní prkna nezavadili, ale to jim nevadí prohlašovali, že oni jediné jsou povoláni k tomu, býti nastávajícími (nebo již hotovými) Psilandry. Naprosté toto sebevědomí živí jich víru, že dramatický umělec, hotový herec, je pro film nemožný, an prý je „to něco zcela jiného“. — Tvrzení toto pronéstí může ovšem pouze naprostý laik! Film je přímým pokračováním umění dramatického, proto filmovým hercem může býti buď dobrý divadelní herec nebo talentovaný začátečník, vychovaný hercem svědomitým, dobré kvality! — Těm domyšlivým dobrodruhům, kteří toto nerespektují a přinášejí filmu jen bezmeznou domyšlivost, pravím: „Ruce pryč!“

Filmový herec přinéstí musí svému povolání vedle nadání též lásku, skromnost a úžasnou pílí! Nenávidím těch kavárenských napudrovaných floutků, kteří mají plná ústa nabubřelých frází, znají nazpaměť všechny německé a americké herce a hvězdy filmové — ale — přijdou-li na scénu — skutek utek!

Vzdělání a duševní tvorba nesmí v naší československé republice býti odvislou od kultury německé, jak tomu, bohužel, dosud bylo. Buďme samostatní a především — buďme původními, svéráznými. To platí v míře veliké i o filmu. Nechme kopírování cizích vzorů a vytvořme vlastní české umění filmové. Váha tohoto leží v budoucnosti především

— 1 —

Obr. 6 Film. Praha : Jules René, 1918–1919. NFA

ČESKOSLOVENSKÝ FILM

MAJITEL A VYDAVATEL: SYNDIKÁT
ČESKOSLOVENSKÝCH PŮJČOVEN FILMOVÝCH
V PRAZE A ČESKOSLOVENSKÝ
FILMOVÝ SDRUŽENÍ ČESKÝCH VÝROBNÍ
FILMOVÝCH V PRAZE
JEDNOTLIVÉ ČÍSLO ZA K 1.-

REDAKCE A ADMINISTRACE: KRÁLOVSKÉ
VINOHRADY, HLAVŇSKÁ ULICE ČÍSLO 38
ZODPOVĚDNÝ REDAKTOR FRANT. HAVEL,
TIŠKARNIČKA KNĚŽIAKÁRNA TR. VENTY,
S. R. O. V PRAZE
VYCHÁZÍ DVAKRÁT MĚSÍČNĚ.

Ročník I.

V Praze, dne 16. prosince 1918.

Číslo I.

Úvodem.

Časopis, který předkládáme občanům kinematelům, svým kolegům a obecenstvu, nechce být pouhým nápodoběním listů stejného druhu, jež vycházejí ve Vídni a Berlíně. Zamýšlí přinášet informace z našeho oboru co nejúplněji. Slibuje bojovati o naše zájmy s nezakrytým hledím. Nebude znáti přitími a tajů.

Je to list demokratický. Jako vůdce náš československý obor filmový počínal si vždy co ne-demokratičtěji. Bude hájiti stejné zájmy výroby filmové a půjčoven filmových jako zájmy každého kinematelce, předpokládajíc, že zájmy ty budou spravedlivé a pokrokové.

Klademe list v ruce čtenářstva celé československé vlasti. Neznáme partikularismu, pro nás je jen jeden veliký komplex otázek filmových, otázka československého filmu, jehož jméno čistě a hrdě neseme v záhlaví.

Neptináíme-li hned v prvním čísle informaci o našem oboru na Slovensku, je to jen následek doby. Bude nám vítána, i menovitě ze Slovenska, každá zpráva, každý pokyn, který obohatí náš obsah.

Slibujeme si od rozvoje kinematografie v naší republice kráanou budoucnosti: československou výrobu filmovou, čile porozumění pro každý dobrý film v cizině zhotovený, i menovitě však pro filmy našich spojenců. Budeme přinášeti pravidelné zprávy a výňatky ze čtyřdohodových filmových listů, jakmile je naše redakce obdrží. Budeme si bedlivě všímatí kinematografie slovačké vůbec. Tato část našeho programu jest nám stejně vzácná a významná, jako kinematografie československá. Budeme hledati spojení se slovačskou cizinou a pracovati o jednotném vývoji.

Časopis náš, sledující také cíle obchodní, nechce pěstiti šalby v inercích, nechce přispívati k ústiskům jakéhokoliv druhu. Jsme si všichni rovni.

Příjde doba, až se otevřou hranice, že náš časopis bude neocenitelnou pomůckou každému interese. Je doba, že každý pokyn z řad čtenářstva je nám vítán a bude nám vítán pro všechny přitími časy.

Očekává nás velká, důležitá práce. Musíme vybudovati svůj obor doma takřka od základů. Mladé poměrně naše odvětví záviselo, i menovitě po léta válečná na prořežovaném centralismu vídeňském. Tam nebylo pro nás pochopení, tam nebylo pro nás uznání. O každý kousek práva museli jsme bojovati. Boj nás utužil a naučil znáti odporce, a nyní, kdy Praha stává se středem slovačského světa, jsou úkoly naše dvojnásob důležité a čestné. V tom necht' nás podporuje každý, kdo s námi myslí a cítí!

Význam našeho odvětví v oboru lidověchovném uznán hned v prvopočátcích naší vládou. Nejsme poslední z posledních, nejsme pouhý element, chovaný dosud pod příklepem policejním, jsme tak důležitá složka kulturní a výchovná jako školy a divadla. Naše snahy budou vždy směřovati k co nejpokrokovějšímu a nejdělejšímu rozvoji kinematografie, i menovitě však budou směřovati k vybudování národního svěřázu, kterého, žel, nemohli jsme dosud uskutečnití.

Vývoj kinematografie československé, světový rozhled v našem odvětví, poctivá práce doma, jsou naše hesla, s nimiž zahajujeme tento odborný list.

VYDAVATELSTVO.

ČESKOSLOVENSKÝ FILM

NAJITEL A VYDAVATEL: SYNDKÁT
ČESKOSLOVENSKÝCH PŮJČOVEN FILMOVÝCH
V PRAZE A ČESKOSLOVENSKÝ
FILM. SDRUŽENÍ ČESKÝCH VÝROBN
FILMOVÝCH V PRAZE.
PŘEDPLATNĚ ZA 20 ČÍSEL K 20

REDAKCE A ADMINISTRACE: HRÁLOVSKÉ
VINOHRADY, HRANICÁ ULIČE ČÍSLO 18
ZODPOVĚDNÝ REDAKTOR FRANT. HAVEL
TIKEM KNIHTISKÁRNA TILVENTY,
S. S. R. O. V PRAZE
VYCHÁZÍ DVAKRÁT MĚSÍČNĚ.

Ročník 1.

V Praze, dne 1. ledna 1919.

Číslo 2.

Spravedlivý osud dopřál nám, že v rozhodném okamžiku, kdy padly trůny a s nimi bohdá i všecka lež, násilnost a pokrytectví, dal nám v čelo Československé republiky jako prvního presidenta

Tomáše G. Masaryka,

jenž v době velkého dějství světového dovedl určití, jaký vznešený úkol připadá našemu národu uprostřed národů ostatních.

Železnou vůli, vysilující práci, vždy čistý a nezištný, s bohatou zkušeností světa i života, filosof-státník vede nás k nové, vyšší svobodě, k pravdě, rovnoprávnosti, spravedlnosti, pokroku a bratrství všech, k nejvyšším ideálům duchovním, mravním, sociálním a politickým.

Naše snahy poneseou se vždy za těmito ideály člověčenstva, jež on stělesňuje. Naše práce do budoucna, práce zajisté nikoliv podřadná, protože *lidověhonná* (a my dobře víme, čím je našemu presidentu lidověchova!), bude se řídit vždy a všude zásadami *spravedlivého, svobodného vývoje*, které povždy zastával a jimiž řídí mladou naši republiku. Ať žije dlouho a zdrav president Masaryk!

Obr. 7b Československý film. Praha : Svaz československých půjčoven a výroben filmových, 1918–1939. NFA

PRAHA, 29. prosince 1919.

ROČNÍK 1.

Red. a administr.
PRAHA II.,
Salmovská ul. 7.
Pro vel. Prahu 60 h.

**ORGÁN SYND.
FILM. AUTORŮ.**

KINO

ČÍSLO 35.

Předplatní
Celý rok K 30—
půl roku K 15—
Pro venkov 60 hal.

**ILL. TÝDENNÍK
PRO HLEDIŠTĚ.**

STAVITEL CHRÁMU

V TITULNÍ ROLI

RUDOLF DEYL, ČLEN NÁRODNÍHO DIVADLA V PRAZE

Obr. 9 Filmschau. Teplitz–Schönau : Julius Kohner, 1919–1920. NFA

KINOPUBLIKUM

Redakce:
Perštýn 12, Praha I.
Telegramy: Ki-Pa Praha.

60 hal.

NEODVISLÝ LIST PRO PŘÁTELE
I NEPŘÁTELE KINEMATOGRFIE

60 hal.

Administrace:
Perštýn 12, Praha I.
Telefon 3499.

BILLY WEST

MAX LINDER:

Chaplin, muž jenž baví celý svět.

Stoží za to, hledíme-li na film Charlie Chaplina, vědět, co práce mu věnuvám. Kdyby kdo byl jakkoliv zblýhl ve filmu, nemůže si učiniti představy o ustáveném a důmyslném díle Chaplinově.

Chaplin byl tak laskav a mne ujistil, že já jsem to byl, který ho naučil hrát do filmu. Nazývá mne svým profesorem, ale byl bych opravdu šťasten, mohl-li bych se učiti od svého žáka. O Chaplinovi se vypravují bajky. Především jest původu anglického a nikoliv španělského neb francouzského, jak se o něm vypráví. Já jsem to byl, jenž mu řekl, že mu ve Francii říkáji Charlot a jeho bratru Sydneymu Julot. Nesmírně ho to bavilo, a oba bratři po celý den na sebe volali Charlot-Julot, nevyčázejíce ze smíchu. Charlot byl umělcem již od útlého mládí. Byl hudebníkem a dobrým skladatelem.

Chaplin vystavěl si vlastní divadlo v Los Angeles, kde vyrábí filmy za pomoci svého bratra a asi deseti spolupracovníků, kteří mají na starosti pouze režii. Chaplin sám umí znamenitě obsluhovat aparát. Rozumí se samo sebou, že jeho divadlo jest vyzbrojeno všemi nejmodernějšími prostředky, vším pohodlím, všeho druhu přístroji. Leč hlavní věcí nejsou stroje. Hlavní věcí je m e t h o d a. Chaplin jako opravdový humorista proslavil smích a umí ho vyvolati s nezřídkou přesností. Improvisace u něho není ničím. Opakuje své scény tak dlouho, až ho uspokojí. Každou zkoušku filmuje a několikrát po sobě si ji předvádí, aby nalezl vady nebo nedostatky, jež jsou na újmu účinku. Znovu a znovu začíná, až je spokojen, a on sám je kritičtější, nežli nejkritičtější divák.

Vída Chaplina pracovati, poznal jsem, jak málo záleží na tom, kolik metrů srovin se spotřebuje a jak málo záleží na počtu zfilmovaných zkoušek.

Ve Francii počítáme metry spotřebovaného negativu, jakoby byly v nějaké souvislosti s metrání hotové kopie. Ve skutečnosti jest jen jedna souvislost: souvislost kvality filmu s počty, jež věnuvám souvislosti. Chaplin potřebuje

dva měsíce, aby provedl film 600 metrů dlouhý, a tento film pohltí více než 12.000 metrů negativu, což znamená, že každý výjev jest 20krát filmován. Se všemi zkouškami, možno říci, znamená to asi 50 repetice.

Obecenstvo si zajisté povšimlo, že Chaplin nikdy nemluví a že jeho filmy skoro nepotřebují titulků. Nejsm povolán, abych soudil o jeho uměleckých kvalitách. Stačí viděti ho a obdivovati se mu a milovati ho. Málo se ví o tom, do jaké míry je šťastně inspirována jeho režie, kterou sám řídí. Jsa rozvázným a suverénně pracujícím producentem, umí konstruovati a režirovati film svůj tak, aby poděštil vlastní kvality a dal jim relief vším, co se děje kolem. Obecenstvo si již povšimlo, jak znamenitým je pozorovatelem. Nestačí býti hercem, abychom uměli vyjádřiti rozličné city, dlužno také, aby režie uměla využíkovati hercova umění. Chaplin umí obdivuhodně zužíkovati sebe a zužíkovati svých partnerů, aby docílil zamýšleného rázu.

Účinný výraz přichází právě v okamžiku, kdy se má uplatnit. Diváci všech lidských plem, všeho druhu inteligence, sledují od počátku do konce stupňování jeho myšlenky až do nejmenších detailů. Zdaž neumi Chaplin ve svém filmu „Charlie přišel pozdě domů“ po celou půl hodinu lehatí obecenstvu bránci? Dlužno ho tedy sledovati, jak si počíná při tematizaci, které si zvolil. Anž chce zlehčovati svých partnerů, kteří jsou znamenití, osmělím se říci, že je to on sám, herec i fidelet, jemuž náležejí hlavní zásluha úspěchu. Jeho filmy staly se znamenitými od toho dne, kdy si je sám řídil.

Chaplin pracuje s vervou, jež nemá sobě rovna. Je to muž, jemuž není ještě 35 let, a již mu prokvětají skráně. Ač má miliony a úspěch, zůstal prostým, srdečným přítelem a dobrým kamarádem. Žije v nejlepší soulaď s ostatními hvězdami amerického filmu a jest obdivován přáteli s Douglasem Fairbanksem a Mary Pickfordovou. Chaplin je velmi veselý, řekl bych téměř dětský, jeho duch stále bdi, a jak se říká, nosí srdce na dlani. Jest krajně roztomilý a vždy hotov pomoci, kdykoliv jest k tomu vyzván.

Když filmuje, nedovoli do svého divadla přístup téměř nikomu. Jsa žárliv na své dílo, zoufá si a jest sklíčen, vidí-li, jak družní komi-

američti, místo aby sami tvořili, většinou ho jen napodobují a apackým způsobem kradou mu tajemství jeho práce. Dovoli mi, abych se na něho podíval při práci. Mohu říci, že nemá tajemství. Má neslychanou metodu a ono nadání, jehož imitace nikdy neskytne. Nemá tryků, nemá zvláštních myšlenek, jest však velmi bystrý, velmi methodický, velmi svědomitý. Chápete, proč chce býti v klidu, když pracuje a proč se vystřihá svých neodbytných napodobitelů. Byl velmi nespokojen, když slyšel, že v Paříži užívají plagiatů jeho jména, a chtěl proti nim soudně zakročiti. Radil jsem mu, aby jim této cti neprokazoval. Chce se ostatně podivati do Francie, jak jen bude moci. Miluje naši vlast a přispěl co nejnezištněji ku všem spojeneckým i vlasteneckým propagandám v Americe. Posledně podnikl velké tourné ve prospěch půjčky Svobody a docílil znamenitých výsledků. Není to nic divného zhlédem k jeho popularnosti ve Spojených Státech. Jakmile se vrátí z tourné, dal se hned do práce. Můžeme s důvěrou čekati jeho nové filmy, jež budou hodny slavné serie „Juctu mutuálek“, jež jsem viděl v Americe a z nichž některé již vyšly ve Francii.

Pozoroval jsem, že někteří spisovatelé mluví o Chaplinovi trochu svrchu, jako by nebylo ničím umění rozesmáti lidi pomocí decentních prostředků a psychologického studia. Co se týče těch, kdo ho neshledávají šprýmovným, myslím, že ho sotva viděli, ale jistojisté, i když ho viděli, tvoří mizivou menšinu mezi diváky. Ti, kdo ho nemilují, buď ho neznají, nebo si ho pletou s jeho napodobiteli. Hlupák je, kdo tvrdí, že Chaplin baví lidi jen kotmelci a akrobatičkou. To nestačí. Dlužno jesté, aby tyto kotmelce byly komické, a jestliže vyjimečně vyvoláje smích na divadle nebo v šantánu instinktivním výrazem své přirozenosti, slovem, jestliže tu stačí, aby se kdo stal velikým hercem, pouze toto umění, jest to zhoła nemožno v kinematografu, kde zhodnocení přirozeného umění vyžaduje přípravy a inteligentní práce, které ani dost nemůžeme oceniti. Co dokáže instinkt, dlužno jesté přeloziti do této zvláštní řeči, rozložiti v prvky a mathematicky vypočítati ich dosah a bod za bodem připraviti ich expositci. Ti, kdož Chaplina napodobují, dojísta umějí tytž kotmelce jako on. Proč však nedovedou rozputati tétož smíchu? Nechtí ti, kdo mluví opovrhliče o těchto „kotmelcích“, nechtí udělají několik takových kotmelců před objektivem a uvidí, zda to je jen ten kotmelce. Mimo to se nám vyčká, že vyděláváme miliony. Myslete, že ti, kdo nám je nabízejí, dělají špatný obchod a že my je šidíme? Vyděláváme peníze, umíme-li obecenstvo rozesmáti. Člověk jako Chaplin dovede rozesmáti polovicu lidstva několikráte ročně. Myslete, že to nestojí za několik milionů?

Ostatné obecenstvo již dost a dost odpovědlo kritikům. Jest to ono, jež jest našim suverénem soudcem, a myslím, že ono jedině jest povoláno, aby tvořilo kinematografické veličiny. Renomé Chaplinovo je dojísta nesporné, aby mohlo býti bráno v pochybnosti. Zasluhuje jen, aby bylo studováno a komentováno. Není-liž jeho umění nejdokonalejší ukazkou užitčnosti obsažené v díle kinematografickém spolu se zcela mimořádnými vlastnostmi pořádku, metody a práce?

Max Linder v Americe.

Obr. 11 Kinopublikum. Praha: Kinopublicista, 1920–1920. NFA

10084715 Národní filmový archiv

84 415
C. PRAHA
Klub

JEK. JE. 21. 1921

Osobní knihovna

MAKSKP. 0001

Ročník 1926.

V Praze, dne 1. května 1926.

Číslo 1.

NÁŠ FILM

Vychází 1. a 15. v měsíci.
Jednotlivé číslo 80 haléřů.
Předplatné s poštou v ČSR:
na čtvrt roku . . . . . K 5—
půl roku . . . . . 10—
celý rok . . . . . 19—

Orgán Filmové Ligy Československé. Orgán Sdružení Českoslov. výrobců, půjčovatelů a interesentů kinematografických.
Orgán „Klubu československých kinofotografů“.

Redakce, administrace a expedice: Smíchov 1278.
Časofredaktor: J. J. Flier.
Redakční návštěvy v úterý a v pátek od 2—3 hod. odp.
Rukopisy se nevracují.

Úvodem.

Začínáme vydávat časopis sloužící zájmům českého filmu, jsouce si však dobře vědomi, že se nám v cestu staví nekonečné překážky. Nelekáme se však ničeho, neboť nutnost obhajoby našeho filmu před cizinou a snaha hledati cestu k docílení čestné konkurence s cizinou, jakož i upravení poměrů doma, jsou zájmy ne jednotlivce, ani určité skupiny lidí, nýbrž zájmy všeobecnými, můžeme říci celonárodními. Nelze popírati dnes naprostý klad bílému plátnu ve výchově širokých vrstev a nelze neviděti, že vlastně cizina určuje svými filmy směr právě v této výchově. Nyní však je třeba zachovati i tu národní svéráz, který by dominoval doma a byl zrcadlem v cizině. K tomu cíli byla svolána v měsíci únoru filmová anketa, jež měla naznačiti cestu k překonání překážek. A na této cestě chceme pomáhati časopisem pracovníkům, kteří po anketě nezištně ujali se práce. Pohlédneme-li retrospektivně

V. Ch. VLADIMIROV,
člen Wateb-Filmu.

do Ameriky, jež dnes ovládla světovou bursu úžasný vzrůst výroby, překvapí nás tím, že se nám ba možno říci dnes — nadvýroby. Výslednice je nespočítatelný příliv peněz do státu, jenž tím získává ohromně přímý: obohacuje se. Totéž obohacení možno přivoditi i u nás, nehledě i k možnému zhodnocení valuty, jež přece trpí právě nedostatkem exportu. Je třeba jen nalézt formu. Technická dokonalost byla již v několika případech dosažena. Jde tedy právě jen o formu, přijatelnou pro cizinu. Nalezeme-li ji, můžeme zvolati „Heuréka“. To tedy je náš „cíl“. Tím se lišíme od ostatních filmových časopisů. Zádáme všechny o spolupráci — a hlavně publikum. Příležitost k pozvednutí hlasu bude dána. Doufejme, že i povolané kruhy uslyší a že hlas náš nebude „hlasem volajícího na poušti“.

REDAKCE.

Přátelé českého filmu
přistupujte za členy

Filmové Ligy Československé

Obr. 12 Náš film. Praha : V. Binovec, 1920—1920. NFA

Obr. 13 Kinografia. Kladno: J. Šnajdr, 1920–1921. Praha : Americanfilm Comp. a Biografia, 1921–1921. Praha: Otto Senft, 1921–1921. NFA

Divadlo Budoucnosti.

Novinky z týdne.

JEHO VELIČENSTVO HRBÁČEK jest název znamenitého filmu, výrobku značky Sascha-film. Patří k nejlepšímu, co Vídeň ve filmu dosud poskytla. Hlavní úlohu hraje hošík, desetiletý Tibor Lubinský. I fotograficky představuje tento obraz vrchol vídeňské práce.

JAPONCI VE FILMU. Filmový průmysl Japonska je teprve v plenkách. V Japonsku je pouze několik výroben filmů, vesměs bezvýznamných. Největší z nich je právě zakládaná Schokiku Cinema Corporation, jejíž ředitel Tanaka má americkou praxi. Japonci, kteří jsou, jak známo, velmi učenliví, nicméně doufají, že jejich dramata ocitnou se záhy na americkém trhu.

KRALOVNOU FILMOVÝCH HVEZD v Americe jest Mary Pickfordová. Při hlasování o oblíbené herci, jež mezi svými čtenáři uspořádal list „Motion Picture Magazin“, obdržela Mary Pickfordová 117.387 hlasů, Norma Talmadge 74.812, Pearl White 35.174, Nazimová 19.003 a Konstance Talmadge 13.195. Nejpobulárnějším kinohercem v Americe jest W. S. Hart, oblíbenec presidenta Wilsona (58.157 hlasů); z herců u nás známých obdržel Douglas Fairbanks 15.165 hlasů.

PRISCILLA DEANOVÁ
jest jednou z nejoblíbenějších hereček amerického filmu.

1500 KINEMATOGRAFY může se pochlubit hlavní město Argentiny Buenos Aires. Hraje se v nich většinou nepřetržitě od 3 hod. do půlnoci.

AMERICKÉ FILMY S ČESKOU HEREČKOU JANE NOVÁKOVOU opatří pro naši republiku „Chicago Film Company“.

NOVE ČESKÉ FILMY ohlašuje „Loyd-Film“. Jsou to: „Neznámé matky“, autor Fr. Hlavatý od Vinohradského divadla), „Svědění“ a přírodní film „Moravský Kras“.

FRANCIE O NAŠÍ KINEMATOGRAFII. Francouzské odborné listy přinesly zprávu o kinematografii v naší republice, jež jim byla dodána francouzskou „Národní kanceláří pro zahraniční obchod“. Dle této zprávy jest v naší republice 450 biografů (ve skutečnosti 500), jež pořádají do roka 180.000 představení, navštívených 40.000.000 diváků. Dovězeno bylo dva a půl milionu metrů filmu, z nich 60% z Německa, 15% z Francie, 12% z Ameriky a zbytek z Norska, Itálie, Uher (snad Rakouska). — Zmíněná korporace mohla si opatřit lepší informací, neboť některé údaje, (hlavně o dovozu filmů) nejsou správné.

PŮVABNÝ NOVÝ FILM se zesnulou mladistvou kinohvězdou Olivíí Thomasovou, nazvaný „Tajemství bouřlivé noci“ bude v nejbližší době u nás předváděn.

Chci se státí kinoherečkou.

Má vážená neznámá, jež si přejete odpověď pod značkou „Touha po umění“, dovoluji, abych vám odpovéděl místo v redakční listárně v úvodníku. A není to jen vám. Takových dopisů, jako od vás, obdržel jsem již celou řadu. Ze všech mluví „touha po umění“, „žízeň po umění“, „chci býti kinohercem“, ze všech mluví nespokojenost s tím životem, jaký žijete a touha po jiném, obsažnějším a — lesklejším. Vytvořil se pa-

trně už celý typ nespokojenců, typ lidí, hypnotisovaných leskem života kinoherců a hereček.

Docela chápu tuto nespokojenost. I já, když mi bylo osmnáct, skládal jsem svůj uzlík a chtěl ze studíí prchnout — na jeviště. Dopadlo to však dobře — pro jeviště. O jednoho mučitele prken, která znamenají svět, bylo méně. Ale, jak pravím, chápu. Neznám osobně žádného z vás, kteří mi píšete. Možná tedy

Číslo za 30 haléřů.

KINOPUBLIKUM

Redakce:
Perařka 12, Praha 1.
Telegramy: Ki-Pa Praha.

60 hal.

NEODVISLÝ LIST PRO PŘÁTELE
I NEPŘÁTELE KINEMATOGRRAFIE

60 hal.

Administrace:
Perařka 12, Praha 1.
Telefon 3499.

BILLY WEST

MAX LINDER:

Chaplin, muž jenž baví celý svět.

Stojí za to, hledíme-li na film Charlie Chaplina, vědět, co práce mu věnujeme. Kdyby kdo byl jakkoliv zběhlý ve filmu, nemůže si učiniti představy o ustavičném a důmyslném díle Chaplinově.

Chaplin byl tak laskav a mne ujistil, že já jsem to byl, který ho naučil hrát do filmu. Nazývá mne svým profesorem, ale byl bych opravdu šťasten, mohl-li bych se učiti od svého žáka. O Chaplinovi se vypravují baiky. Především jest původu anglického a nikoliv španělského neb francouzského, jak se o něm vypráví. Já jsem to byl, jenž mu řekl, že mu ve Francii říkáli Charlot a jeho bratru Sydneymu Julot. Nesmírně ho to bavilo, a oba bratři po celý den na sebe volali Charlot-Julot, nevycházejíce ze smíchu. Charlot byl umělcem již od útlého mládí. Byl hudbníkem a dobrým skladatelem.

Chaplin vystavěl si vlastní divadlo v Los Angeles, kde vyrábí filmy za pomoci svého bratra a asi deseti spolupracovníků, kteří mají na starosti pouze režii. Chaplin sám se zanechal obsluhovat aparát. Rozpíná se samo sebou, až jeho divadlo jest vyzbrojeno všemi nejmodernejšími prostředky, všim pobohdím, všeho druhu přístrojů. Leč hlavní věcí nejsou stroje. Hlavní věcí je m a c h o d a. Chaplin jako opravdový humorista protoval smích a umí ho vyvolati s nezdítkou přesností. Improvisace u něho není nicím. Opakuje své scény tak dlouho, až ho uspokojují. Každou zkoušku filmuje a několikrát po sobě si ji předvádí, aby našel vady nebo nedostatky, jež jsou na újmou účinku. Znovu a znovu začíná, až je spokojen, a on sám je kritičtější, nežli nekritičtější divák.

Vida Chaplina pracovati, poznal jsem, jak málo záleží na tom, kolik metrů zvukem se spotřebuje a jak málo záleží na počtu zfilmovaných zkušek.

Ve Francii počítáme metry spotřebovaného negativu, jakoby byly v nějaké souvislosti s metrží hotové kopie. Ve skutečnosti jest jen jedna souvislost: souvislost kvality filmu a péči, jež věnována provedení. Chaplin potřebuje

dva měsíce, aby provedl film 600 metrů dlouhý, a tento film pobíhí více než 12.000 metrů negativu, což znamená, že každý výjev jest 20krát filmován. Se všemi zkouškami, možno říci, znamená to asi 50 repetice.

Obecenstvo si zajisté povšimlo, že Chaplin nikdy nemluví a že jeho filmy skoro nepotřebují titulků. Nejsm povolán, abych soudil o jeho uměleckých kvalitách. Stačí viděti ho a obdivovati se mu a mlouati ho. Malo se ví o tom, do jaké míry je šťastně inspirován jeho režie, kterou sám řídí. Jsa rozvázným a suverénně pracujícím producentem, umí konstruovati a režirovati film svůj tak, aby poděklil vlastní kvalitě a dal jim relief všim, co se děje kolem. Obecenstvo si již povšimlo, jak znamenitým je pozorovatelem. Nestáčí býti hercem, abychom uměli vyjádřiti rozličné city, dlužno také, aby režie uměla využítkovati hercova umění. Chaplin umí obdivuhodně zužitkovati sebe a zužitkovati svých partnerů, aby docílil zamýšleného rázu.

Účinný výraz přichází právě v okamžiku, kdy se má uplatnit. Diváci všech lidských plemen, všeho druhu inteligence, sledují od počátku do konce stупtování jeho myšlenky až do nejménších detailů. Zdaž neumi Chaplin ve svém filmu „Charlie přišel pozdě domů“ po celou půl hodinu lehtati obecenstvu bránci? Dlužno ho tedy sledovati, jak si počíná při thematu, které si zvolil. Amž chce zlehčovati svých partnerů, kteří jsou znamenití, osmělím se říci, že je to on sám, herec i ředitel, jemuž náleží hlavní zásluha úspěchu. Jeho filmy staly se znamenitými od toho dne, kdy si je sám řídil.

Chaplin pracuje s vervou, jež nemá sobě rovna. Je to muž, jemuž není ještě 35 let, a jež mu prokvetlá inteligence, sledují miliony a úspěch, stálal prostým, srdcečným přítelem a dobrým kamarádem. Žije v nejlepší soulaď s ostatními hvězdami amerického filmu a jest obzvláště spřátelen s Douglassem Fairbanksem a Mary Pickfordovou. Chaplin je velmi veselý, řekl bych téměř dětský, jeho duch stále bdi, a jak se říká, nosí srdce na dlaní. Jest krávně roztomilý a vždy hotov pomoci, kdykoliv jest k tomu vzván.

Když filmuje, nedovolí do svého divadla přístup téměř nikomu. Jsa žárliv na své dílo, zoutá si a jest sklíčen, vidí-li, jak druzi komici

američtí, místo aby sami tvořili, většinou ho jen napodobují a apáckým způsobem kradou mu tajemství jeho práce. Dovolil mi, abych se na něho podíval při práci. Mohu říci, že nemá tajnosti. Má neslýchanou metodu a ono nadání, jehož imitace nikdy neskýtne. Nemá trýklu, nemá zvláštních myšlenek, jest však velmi bystrý, velmi methodický, velmi svědomitý. Chápe, proč chce býti v klidu, když pracuje a proč se vystrhá svých neodbytných napodobitelů. Byl velmi nespokojen, když slyšel, že v Paříži užívají plágatorů jeho jména, a chtěl proti nim soudně zakročiti. Radil jsem mu, aby jim této cti neprozakoval. Chce se ostatně podívat do Francie, jak jen bude moci. Miluje naši vlast a přispěl co nejzeistněji ku všem spojeneckým i vlasteneckým propagandám v Americe. Posledně podnikl veliké tourné ve prospěch přítky Svobody a docílil znamenitých výsledků. Není to nic jiného, než zpodobem k jeho popularnosti Spojených Států. Jakmile se vrátil z tourné, dal se hned do práce. Můžeme s důvěrou čekati jeho nové filmy, jež budou hodny slavné serie „tuctu mutuálků“, jež jsem viděl v Americe a z nichž některé již vlyly ve Francii.

Pozoroval jsem, že někteří spisovatelé mluví o Chaplinovi trochu svérchu, jako by nebylo nicím umění rozesmáti lidi pomocí degumních prostředků a psychologického studia. Co se týče těch, kdo ho neshledávají spřymovným, myslím, že ho sotva viděli, ale jistojstě, i když ho viděli, tvořti mizivou menšinu mezi diváky. Ti, kdo ho nemilují, buď ho neznají, nebo si ho pletou s jeho napodobiteli. Hlupák je, kdo tvrdí, že Chaplin baví lidi jen kotrmelci a akrobatikou. To nestáčí. Dlužno jest, aby tyto kotrmelce byly komické, a jestliže vyjměmni vyvolati smích na divadle nebo v šantánu instinktivním výrazem své přirozenosti, slovem, jestliže tu stáčí, aby se kdo stal velikým hercem, pouze toto umění, jest to zlehka nemožno v kinematografu, kde zhodnocení přirozeného umění vyžaduje přípravy a inteligentní práce, které ani dost nemožeme oceniti. Co dokáže instinkt, dlužno jest přeložiti do této zvláštní řeči, rozložiti v prvky a matematicky vypočítati jich dosah a bod za bodem připraviti jich expozici. Ti, kdož Chaplina napodobují, dojsa umění tyžek kotrmelce jako on. Proč však nedovoduť rozputati těchto smíchu? Nechtí ti, kdo mluví opovrhliče o těchto „kotrmelcích“, nechtí udělají několik takových kotrmelců před objektivem a uvidí, zda to je jen ten kotrmelce. Mimo to se nám svědčí, že vydělávame miliony. Myslete, že ti, kdo nám je nabízejí, dělají špatný obchod a že my je šidíme? Vydělávame peníze, umíme-li obecenstvo rozesmát. Člověk jako Chaplin dovede rozesmát polovicku lidstva několikráte ročně. Myslete, že to nestojí za několik milionů?

Ostatně obecenstvo již dost a dost odpovědělo kritikům. Jest to ono, jež jest našim suveréním soudcem, a myslím, že ono jediné jest povoláno, aby tvořilo kinematografické veličiny. Renomé Chaplinovo je dojsa neoprávně, aby mohlo býti bráno v pochybnosti. Zaslouhuje jen, aby bylo studováno a komentováno. Není-liž jeho umění nejdokonalejší užitkovou užitečností obsazené v díle kinematografickém spolu se zcela mimořádnými vlastnostmi pořádku, metody a práce?

Max Linder v Americe.

Obr. 15 Kinopublikum. Praha : Kinopublicista, 1920–1920. NFA

Internationale

Filmschau

Unabhängige und unparteiische Zeitschrift für alle Zweige der Kinematographie.

Nummer 19

10. Juli 1920

II. Jahrg.

LEIHANSTALT
PRAG I, LVOVSKÁ 3, TELEFON 3461
FILIALE: BRATISLAVA, BRASSLAVSKÁ 10
Allgemeine Kinematographen- u. Filmgesellschaft m. b. H. **SLAVIA** Erzeugung u. Titled-fabrikation Prag I, Obstm. 4, Tel. 1221
REKLAMABT. (PROPFILM) PRAG I, ŽELEZNÁ 4, TEL. 6185/VI
TECHNISCHE ABTEILUNG PROD. PRAG I, LVOVSKÁ 3, AB 15. JUNI PRAG II, VODITKOVA „U HELMŮ“

Die Sensationen der Saison 1920/21:

Sumurum

Medea

Argonauten

Anna Boleyn HENNY PORTEN

Der Mann ohne Namen Abenteuer- u. Sensationsfilm in 6 Epochen

Wer ist Nummer eins? Amerik. Sensationsfilm in 5 Epochen

Wie der Golem auf die Welt kam

Monumentalfilm der UFA mit PAUL WEGENER, Regie: E. Lubitsch

Die Sterne von Damaskus

Die Gottesgeißel

Unter fremdem Willen (Spiritismo)

mit FRANCESCA BERTINI in der Hauptrolle

mit POLA NEGRI

Regie:
ERNST LUBITSCH

Sascha-
Exklusiv-Filme

Obr. 16 Internationale Filmschau. Prag : Hugo Sinaiberger, 1934–1936. – Prag : Paul Schiller und Hugo Sinaiberger, 1925–1934. – Teplitz-Schönau : Julius Kohner, 1920–1925. NFA

ŠKOLNÍ KINEMATOGRAFIE

Časopis pro uvedení filmu jakožto výchovně učebné pomůcky.

Ve prospěch a za součinnosti Bolzanova samostatného sirotčince učitelského v Praze.

Vychází koncem týdne. — Redakce i administr. Praha III., Karmelitská 17, Telefon 3852. — Expedice Praha II., Masarykovo nábř. 18, Telefon 8858 II. Kdo si ponechá tři čísla a písemně nevypoví, stává se odběratelem. — Předplatné Kč 3— měsíčně. — Telegr.: Školního Praha. Majitel a vydavatel B. Jánský; odpovídá šéfredaktor František X. Ledecký.

BSSU — československému učitelstvu.

[V Praze, dne 20. srpna 1921.]

Není již pochyby o tom, že kinematografie, tento velkolepý vynález poslední doby, došla si uznání a přízně celého světa a že, má-li ještě tu a tam ojedinelé odpůrce — mohou být výtky jejich oprávněny pouze po stránce ideové. Technický a umělecký vývoj filmu jest nepopíratelný. O využití jeho pro osvětu snaží se naše státní úřady i některé vážné korporace.

Bolzanův samostatný sirotčinec učitelský v Praze vzal si za úkol pracovati na zdárném vývoji školské kinematografie — nejpůsobivější to výchovné a učebné pomůcce, která přímo suggestivní mocí stihuje mládež a učitelstvu rozhodně ukládá všimati si jí a zmocniti se vlivu na její tvorbu a předvádění.

V této významné nové své činnosti došel BSSU pochopení i podpory úřadů, československého pedagogického ústavu J. A. Komenského i československé obce učitelské. — Našemu sirotčinci dostalo se koncem roku 1920 biografické licence pro „Bio Sport“ na Smíchově, kde pokusil se několikrát o vzorná žákovská představení s uspokojivým výsledkem.

Úkol tento není snadný. Nemáme dosud dostatečného výběru filmů, které by vychovatele uspokojily. Příčina toho vězí zejména v obchodní stránce biografických podniků. Nebylo značné poptávky, ani zájmu, ani přiležitosti k projekci filmů výchovných. Některé cizí,

pokrokové státy překonaly již počátečné nesnáze, zakotvily pevně v oboru škol-

1. Naš sirotčinec hned po prázdninách zahájí opět pravidelná žákovská před-

Aug. Barčí, ředitel ústavu Jedličkova a jeho mládež.

ské kinematografie a mohou se pochlubit úspěchy. — Na nás jest dohoniti jich, využití jejich filmů ve prospěch československé školy, ale také vbudovati svůj vlastní školní film.

K této práci zveme všechno uvědomělé naše učitelstvo.

Jak si představujeme jeho účast?

stavení ve svém biografu na Smíchově a bude vybírat pro mládež jenom nejlepší z poučných i zábavných filmů, které najde na českém, případně i cizím trhu. — Při výběru bude stále hledět, aby jeho promítání filmové bylo cenným doplňkem učitelovy působnosti ve škole. — Před každým programem

sezve učitelstvo na zvláštní pedagogicko-censurní představení a vyslechne ochotně jeho rady a nové podněty. Učitelský biograf náš nemůže prosperovati bez součinnosti všeho učitelstva. — Ta projeví se nejlépe hromadnými návštěvami tříd a škol Velké Prahy, případně i venkovských výprav. Zadáme učitelstva, aby hned počátkem školního roku — hledalo prameny a sbíralo fondy, kterými bylo by umožněno veškeré mládeži navštívit několikrát do roka náš biograf. BSSU se vynasnaží umožniti tam přístup i dětem nejchudším. — Doporučujeme učitelským sborům v zájmu účelné organizace podniku včasné vyjednání návštěvy. Odvrátíme tím mnohou nesnáz a škodu.

Navázali jsme styky se společností „Atroposfilm“ v Praze, která připravuje filmy školské a propagační. Její nový časopis „Školní Kinematografie“, vydávaný ve prospěch BSSU, bude učitelstvo seznamovati se všemi novinkami filmového trhu, budeme rádcem v tomto oboru a poskytneme místa pro zprávy, které učitelstvu i veřejnosti budeme podávati o své činnosti. Proto doporučujeme kolegům tento časopis.

Učitelstvu venkovskému doporučujeme také, aby zakládalo své stále školní biografy a podporovalo snahy společnosti „Atroposfilm“ v Praze, která ochotně zařídí školní filmové kabiny.

Obr. 17 Školní kinematografie. Praha : B. Jánský, 1921–1921. NFA

FILMOVÝ SVĚT

Číslo 3-4.

LE MONDE CINÉMATOGRAPHIQUE.

Leden 1922.

ZDENA KAVKOVÁ.

Administrace, ředitelství, redakce: Budečská 18, Praha-Vinohrady.
Prague, Tchécoslovaquie.

Cena 4.- Kč.

ČÍSLO 13.

ROČNÍK 1921.

FILMOVÝ VĚSTNÍK

V PRAZE, DNE 1. SRPNA 1921.

Č T Ě T E

sdělení o filmu

POSLEDNÍ MOHYKÁN

na vnitřní straně tohoto listu.

V PRAZE
MRKVIČKA A POLENSKÝ, KNIHTISKÁRNA
1921.

Obr. 19 Filmový věstník. Praha : Josef Mrkvička, 1921–1923. NFA

ZPRAVODAJ

ZEMSKÉHO SVAZU KINEMATOGRAFŮ V ČECHÁCH

Vychází 1. a 15. každého měsíce. — Předplatné pro nečleny na rok Kč 40.—, **členům zdarma.** — Majitel vydavatel a nakladatel **Zemský svaz kinematografů v Čechách.** — Zodpovědný redaktor JAROMÍR DOLENSKÝ — Tiskem knihtiskárny KALINA A DOLENSKÝ, Praha II., Fügnerovo náměstí, č.2

Místnost spolková jest v Praze-I., Jiřská 2, u „Vejvodů“, kde každý čtvrtek od 10. hod. dopol. scházejí se členové k přátelské besedě, které se může i každý člen venkovský, do Prahy zavítavši, účastnit. — Záležitosti spolkové, zejména též dotazy členů vyřizuje tajemník spolku **dr. Ant. Kusý, advokát v Praze-II., Vodičkova 40.** K ústním dotazům nejlépe se hodí čas od 4 do 6 hod. odpoledne mimo soboty, neděle a svátky. — Dopisy možno zasílati buď na místnost spolkovou nebo přímo tajemníkovi.

Veškerá korespondence časopisu se týkající budíž zaslána pouze na knihtiskárnu Kalina a Dolenský, Praha-II., Fügnerovo nám. č. 2, kde se nachází redakce i administrace.

P. T. správám biografů!

Plnice daný slib a usnesení Spolku českých majitelů kinematografů v Čechách — nyní Zemského svazu biografů v Čechách — počínáme vydávati důvěrné posudky filmů pro majitele a ředitele biografů v Praze předváděných.

Získali jsme ke psaní posudků odborného znalce, zároveň literáta, na žádné půjčovně nezávislého a doufáme, že jeho posudky budou nestranné a budou přihlížeti ke všem stránkám filmu, též ke stránce obchodní. Prosíme interesenty, aby s námi sdělili své úsudky, výtky i přání v této věci.

Posudky posíláme jako důvěrné v uzavřených dopisech; pp. zájemníci pochopí zajisté účelnost tohoto opatření a důvěrnost tu zachovají.

Prozatím budeme vydávati posudky dvakrát za měsíc — 1. a 15. dne v měsíci; bude-li více předplatitelů, budeme je rozepisati týdně.

Vzhledem k nákladné režii (honorář, tisk, obálky, porta, expedice a j. v.), zejména na počátku značné, nutno určití předplatné: pro členy našeho spolku 20 Kč, pro nečleny 30 Kč měsíčně.

Bude-li více předplatitelů, bude možno předplatné snížit.

Předplatné račte zasílati na adresu: Dr. Ant. Kusý v Praze II., Vodičkova 40.

V Praze, 1. března 1922.

Sekretariát Zemského svazu biografů v Čechách.

*Dr. Ant. Kusý,
tajemník,*

ČESKOSLOVENSKÝ FILM
ústřední knihovna

Majitel a vydavatel: Svaz kinematografické industrie RČS. se sídlem v Praze. - Vychází zhrát měsíčně. - Předplatné do konce t. r. 20 Kč. - Tiskne Prahaská akc. tiskárna (Národní listy) v Praze.

FILM

Redakce: Praha II. Václavské náměstí 37. - Administrace: Vinohradův Mrkonošská 4. - Zodpovědný red. Bořivoj Weigert. Za inserční část redakce neodpovídá. - Rukopisy se nevracejí.

ORGÁN SVAZU KINEMATOGRAFICKÉ INDUSTRIE RČS. SE SÍDLEM V PRAZE.

Ročník I.

V Praze, dne 10. září 1921.

Číslo 1-2.

Nový svaz.

Potřeba přeorganizování Svaz ukázala se letos z jara tak naléhavou a účast na reformách tak nespolehlivou, že z popudu několika firem, které od počátku náležely ke straně práce, zlikvidováno staré a založeno nové sdružení pode jménem „Svaz kinematografické industrie“.

Prázdniny zdržely jeho ustavení, nicméně toto první číslo „Filmu“, který vznikl na místě dosavadního časopisu s nadšenou kdy si obálkou Kyselovou, jest již pod jeho patronací jako jediný oficiální orgán svazový.

Bývá chvalitebným zvykem, že první čísla nových listů uveřejňují program té skupiny nebo strany, jejíž názory budou zastávat. Proto jest i zde slušno takový program vepsati v čelo první stránky.

Je to program pracovního souručenství a kladatelů nového ústředí filmového průmyslu a obchodu československého. Ten program, který ve větších rysech je obsažen ve stanovách a jehož podrobnosti nalézají se v jednacích řádech všech jeho institucí.

První zásadou jeho jest a musí zůstat: na prostá kooperace všude tam, kde mladému filmovému obchodu hrozí ohlazení dosavadního vývoje nebo dokonce katastrofa.

Je toho mnoho, co nás bolí. Starý Svaz rostl jako houba v dešti. Ale jako takové houby, kterým nedopřáno, aby z nich slunce vysálo vodnaté zbytnění, zčervivěl. Na pohled krásná, veliká, na váhu těžká organizace, ve skutečnosti však bez hmotného a tvrdého jádra. Někteří z nás myslili, že se červivé místo samo vyhojí, ale konečně bylo jisto, že se červ musí vyříznouti. Řez byl tak radikální, že jím byl starý organismus podřát...

Co bylo platno, že nás bylo mnoho. Do schůzí a jednání chodili stále titíž lidé, kteří upřímně soudili. Bylo jen zdánlivé, že to byly zájmy větších firem, které je vedly. Byly totiž snad jen veliké firmy zastupovány činiteli, jimž leželo na srdci vybudování so-

lidního a trvalého obchodu. Druzí, a hlavně mnoho nově příchozích, přišli si jen pro informace, jak vymyslet výtácky a těžit ze solidních závazků velikých firem, které pro blaho odboru obětovaly i zájmy kolikrát slušné soutěže.

Ti pánové, kteří dnes stojí mimo, mohou přemýšlet, kdo má vinu na jejich osamocení. Přijdou zcela určitě k názoru, že to byli oni sami, kteří se vyloučili.

Není tím řečeno, že na některé z nich nový Svaz nereflkuje. Známe i mezi nimi dobré přátele, bohužel však leckdy lhostejné, snad v domněni, že druzí za ně mohou namáhati mozek a oni jen občas zajdou do schůzí k hlasování. Nyní uhlídají, že Svaz je pro ně nutností. Kdo nebude členem Svazu, pocítí, že má z toho zcela určitě nevýhody a škody.

Nějaký vzdorosvaz je vyloučen. Mluvíme před úřady, veřejností, našim celým odborem jest pouze takový svaz, který slučuje v sobě nejsilnější hospodářské jednotky průmyslové a obchodní. Jen s takovým Svazem bude jednáno a vedle svého Svazu nepřipustíme žádných svazeků, protože nemají za koho mluvit, leč za své anonymní pány, jejichž rodného jména nechtějí přijmouti z příčin až příliš samozřejmých.

Kdo chce v Československé republice obchodovati, znej se k tomu, kdo tě tu jako firmu a ředitele exponoval. Ať víme, s kým jednáme! Js-li exponentem řádné firmy, budeš vítán, ale musíme vědět, jaké je tvoje pravé jméno a tvoje srdce.

V dnešní době tak úzásně kritické pro náš odbor není poky slevovati z principů, na nichž průmysl a obchod vzniká a trvá. Neděláme obchodů na sezonu, ale na příští léta. Varovný hlas mužů našeho odvětví, kteří vidí dále nežli za sebe a před sebe, dávno volá, že potřebujeme jednoty, máme-li dále existovati.

Nepřízeň veřejnosti, uměle kdysi vypěstěná jednak neodborným tiskem, jednak špatně chápanou tendencí socialisační, ubíjela nás, aniž jsme toho hned zpozorovali.

Obr. 21 Film. Praha : Svaz kinematografické industrie RČS. se sídlem v Praze, 1921-1936. NFA

80h.

ČESKÝ

80h.

FILMOVÝ ZPRAVODAJ

Neodvislý filmový týdeník.

VYCHÁZÍ KAŽDOU SOBOTU

Chefredaktor Guido E. Kujal.	Předplatné čtvrtletně poštou Kč 11.-	Redakce a administrace Král. Vinohrady Blanická 8.
---	---	---

Náš program.

Odevzdáváme veřejnosti náš neodvislý filmový týdeník „Český filmový zpravodaj“, jsouce si plně vědomi důležitosti našeho činu, který vyžadoval pečlivých příprav a studii poměrů všech filmových odvětví a produktů. Náš list má odborné spolupracovníky technické i literární a vzali jsme si za úkol úroveň jeho na stupni přísně uměleckém vždy udržeti. Pod tímto cředem přistoupili jsme k založení listu. Sálavající časopis ryze obchodní, vycházející ve lhůtách čtrnáctidenních není určen svoji formou reklamní pro širokou veřejnost. Denní listy, jejich zájmy jsou převážně politického rázu, nemohou pro nedostatek místa a odborných referentů informovat všechny interesenty filmu tak, jak toho rozvětvená filmová industrie dnes vyžaduje. Kusé a namnoze suché zprávy nemohou uspokojit ty, kdož se širěji zajímají o film, ať se stanoviska uměleckého, osobního, existenčního nebo obchodního. „Český filmový Zpravodaj“ není orgánem žádné výrobní nebo obchodní skupiny, jest naprosto neodvislý a bude vždy nejméně nestranně a pečlivě informovat své čtenáře o všem tom, co čsl. filmový svět podniká a o filmovém ruchu zahraničním, o kterémž budeme spolehlivě a rychle zpravovat našimi zahraničními dopisovateli. Náš list věnuje v prvé řadě veškerou svoji pozornost rozvoji českého filmu a bude jej ze všech sil podporovat. Český film potřebuje k svému rozmachu nutně pomoci neodvislého tisku, který by byl pojitkem široké veřejnosti s ním, a my ujímáme se tohoto úkolu. Nechceme špatný film český právě tak, jako špatný film německý a ukládáme si za povinnost oboje vymístit. Doufáme, že naše snahy a vynucená energie dojde plněho pochopení a podpory hmotné i morální. V tom spočívá náš zďar!

REDAKCE.

Karel M. Klos:

Glossy k filmové dramaturgii.

Film jest speciálním, zjemněným výronem divadelní kultury národa. Základní prvky, přiznačné u jednotlivých ras při vnitřním i vnějším výrazu na poli tvorby dramatické a v oboru její celkové reprodukce, objevují se i ve filmu, modulovány dle zvláštních potřeb, jakých si „photo-play“ kategoričticky vymínjuje: autor filmový jest umělcem individualitou podoban spisovatelem dramatisovaným, herec filmový myslí a jedná dle stejných principů jako herec divadelních prken, a kinorežisér nezapře, že koluje v jeho žilách stejná krev jako jeho kolegovi-režiséru hry mluvené. Je to zjev zcela přirozený, neboť Tito lidé, odkrojeni stejnou kulturou a vyrostlí ve stejné tradici, nemohou v sobě zlomit stejných předpokladů tvořivosti, které v nich vytváří základní přirozenost jejich rasy.

Zatím co české divadlo jest nesporně na vysokém stupni umělecké úrovně (ažkoli její absolutní hodnota není taková jako byla, řekneme, do r. 1917), náš původní film nevyssobodil se dosud z bludistě na cestu, bezpečně vedoucí k samostatnosti a čistému umění. Nikdo nebudě tvrditi, že není v naší přirozenosti základních podmínek, k vybudování filmové kultury nezbytně nutných, — naopak, vrozená slovancká náklonnost k umění a zejména naše specificky česká divadelnost jsou bezpečnými zárukami pro vytvoření pevné filmové tradice, jakmile jí dáme solidní, nevytržitelné základy. Nač sobě nepřiznati pravdu, všeobecně známou stím, co nás oddalovalo a oddaluje od možnosti, tvořiti velká díla filmová, jest nedo-

státek velkého dokonalého atelieru, a to nikoli podniku několika vyvolených jedinců, nýbrž široce založeného ústavu, v jehož rámci by měli příležitost uplatnit se autoři, herci i režiséři, a který by dával možnost spolupráce všem lidem dobrě vůle a dobrých myšlenek. Tento katastrofální nedostatek a žádný jiný důvod, zavimil, že česká filmová produkce vyvážela se dosud bez předešlé vytěčených směric do budoucna, bez cítědomé politiky a jen této kalamitě na vrub lze přičísti, jestliže nekritický pozorovatel i dnes o nás řekne, že nezrali jsme dosud sítěvků začátečnických.

Ruský film jest typickým dokladem, že ve filmu, jakožto v rafinovaném výronu všeobecné kultury, odráží se duše národa: jako Rusové sami i jejich film jest hluboce založený, meditativní, filosofující. V této přirozené vlastnosti tkví nejlepší záruka pro budoucí rozkvět příštího ruského filmu a teatráte, až klidnější doba mu dá možnost klidnějšího vývoje, bude ve světě málo filmů, které by s ruským mohly konkurovati co do niterné hloubky a životní pravdivosti. Ruský film dobude si jednou nesporně stejné posice na světové burse umělecké, jakou si zajistilo ruské drama mluvené a jakou si uchovalo až do let, kdy Rusko přestalo existovati jakožto stát kinorodý. Vnitřní podmínky v dnešním Rusku nepřipouštějí svobodné akce ve filmovém oboru a z tohoto důvodu zhude díkol, zabezpečiti určitou uměleckou basí ruskému filmu, ruským společnotným organisovaným mimo hranice dnešního Ruska, speciálně ruské filmové společnosti v Paříži, jej jediná z ruských má nicím nespoutanou možnosť nerušené práce

a od jejíž počínání lze nadíti se mnoha slibného tím spíše, že jádrem jejího uměleckého výkonného ensmbly jsou četní členové bývalého divadla moskevského, jež kdysi nemělo soupeře pokud se týká životnosti v prodání hry a pokud se týká všeobecného prolatu interpretovaného díla, jehož ideu čil dekorativní dělník právě tak jako režisér.

Francie má dávnou a bohatou kulturu tvorby dramatické i herečtí. Slavná řada dramatiků od Jeana Rotroua až do Edmonda Rostanda vytvořila pevnou basí pro domácí produkci dramatickou a impozantní garda herců od Moliéra přes Talma až po Coquelina, Antoina, Gémeria, Guityrho a jeho kolegy-modernisty, vybudovala typ francouzského herce: francouzské drama má dramatický nerv, hybnost a spád, a gallský esprit v něm vibruje rušným tempem. Francouzský herec, vždy mimo deklamace i konversace, upoutává všemi prostředky vnitřního i vnějšího výrazu herečkého. Tak tomu jest i při francouzském filmu. Francouzské kinodrama zabavuje interesantní myšlenkou, filmový výraz má histrický širokou loň epel a kolobitím dobovým a filmová komedie charakteristickým nápadem a delikátním vstetalo-váním charakterů i situací. Základním momentem, z něhož vyrůstá u hry mluvené fascinující souhra, jest neobyčejná občelnost a rychlý spád řeči. Také u hry filmové lze pozorovati toto organické skloubení celku, byt by zde samorežijní akce slova byla zredukovaná na nejnepřijemnější minimum; ale právě tam, kde slovo nemůže mluvi vřidy, nahrazuje je rafinované gesto a plastická mimika.

FILMOVÝ KURÝR

Redakce a administrace:
Praha VII,
Jeronýmova 868. Tel. 7419.
Čís. poštovní spořít. 10761.
Předplatné na 1/4 r. Kč 30.
Rukopisy se nevracejí.

Chefredaktor: **Igor J. Kouša.** - Odp. redaktor: **Rudolf Myzet.**
Redakční kruh:
Franta Horký, R. J. Mach, Vladimír Majer, Jan Pakosta.
Vydavatel Igor J. Kouša, film. nakladatelství.
Tiskne Tribuna v Praze, akc. spol. v Praze II., Karlovo nám. 15.

Zástupci v cizině:
The Anglo-French Film. -- Exchange Agency London. Redakční: Ber-deutsche Film München. der Böhmisches...

Číslo 1.

V Praze, dne 20. ledna 1922.

Československého filmového ústředí

NA CESTU!

Neposílám „Filmový Kurýr“ na jeho pouť s lacinou ozdobou a cetkami, nechci, aby lhal a byl obelháván. - Nebude rozhozovati sliby a úsměvy koketerie, chce a bude pracovat, aby byl k prospěchu těch, jež bude každý týden navštěvovat. - Doufám, že jej vlídně přivítáte a když ne, tak aspoň nezavírejte dvěře!

Pravda, je mlád, ale doprovází jej zkušenost i sebe-

kritika a nese v ruce váhy . . . *Igor J. Kouša.*

R. Myzet:

Našemu venkovu.

Film stal se v poslední době tak mohutnou složkou umění i života, že pronikl do nejzazších koutů světa, jako žádný jiný čin umělecký. Možnosti, s nimiž se dal na vítěznou cestu světem, jsou ovšem účinnější, než možnosti literatury, protože jsou přístupnější širšímu publiku. Uměrně se vzrůstem spotřeby filmu stoupá kritičnost, s níž obecnost na film pohlíží, ať již senační, čistě fabulový či psychologický, výlučně umělecký.

Tohoto názoru na filmy, zejména na novinky, může si téměř výhradně dopřát hlavní město, v němž má interestent možno vše viděti, i nejlepší z nejlepších. Hůře jsou však na tom majitelé venkovských kin, kteří jsou nuceni svěditi se problematické upřímnosti feditelů a agentů půjčoven, jimž běží zejména jen o finanční zisk. Potřeba časopisu, který by zájemníky informoval o novinkách filmových zcela nestranně, ukázala se velmi brzy nutnou. Velké půjčovny pochopily nejdříve, jaký vliv pro ně by takový časopis měl a proto založily si časopisy vlastní, věduce, že to bude neúčinnější prostředek k propagaci jejich filmů, a tím otázka nestranného informování širší veřejnosti a zejména filmového venkova zůstala v těch místech, odkud vyšla.

Pravda, později se přece objevily časopisy, které činily zdání nestrannosti, ale, bohužel, ani ty nedosáhly toho, co slibovaly nebo zamýšlely. Vlivem okolností, že je řídil jedinec, staly se opět stranickými a nešlo jim v informaci o nic, než aby film, o němž

psaly, měl odbyt, ať je jeho hodnota jakákoliv. Nebo byly to opět jiné případy, v nichž časopis neurčil si jiného úkolu, než býti obrázkovým albem, které by leželo v saloně modního člověka, aniž by tento pomyslel na jakoukoliv kritičnost.

Stojíce uprostřed přibíje, který zmítá filmovou veřejností, filmovými umělci, obchodníky i publikem, pociťovali jsme tyto nedostatky velice trapně. Občas se zdálo, že můžeme se těšiti oprávněnou nadějí zlepšením poměrů, avšak jedno zklamání doléhalo na nás za druhým, vnučujíc nám myšlenku, že se musíme tohoto úkolu ujmouti sami, budující na zkušenostech předeslých časopisů. Abychom znemožnili stranictví tohoto listu, usnesli jsme se podříditi jeho vedení redakčnímu kruhu. Nechceme býti listem, sloužícím jen potřebám pražské veřejnosti, nýbrž zejména venkovským interestentům filmovým, a z těch nikoli jen feditelům biografů, nýbrž i nejšířšímu publiku, aby mohli náš venkov být informován přesně o všem, co se ve zdejší i zahraničním filmovém světě děje.

Nebudeme listem, který by hájil jedny, aby nepadal jině; budeme ve všem a o všem nestrannými a objektivními informátory. Těch, kteří nemohou pro technické potíže učiniti si správného úsudku z vlastního poznání, tedy opět zejména filmovou veřejnost venkovskou, žádáme v prvé řadě jak o morální, tak o hmotnou podporu, a těšíme se, že bude nám také posílat zprávy, abychom mohli v tomto listě tlumočiti její přání, radost a bolest, udržující s ní co nejužší spojení.

Obr. 23 Filmový kurýr. Praha : Igor J. Kouša, film. nakladatelství, 1922–1922. NFA

Č E S K Ý
FILMOVÝ SVĚT

Číslo 2.

⊕ LE MONDE CINÉMATOGRAPHIQUE. ⊕

Říjen 1922.

ANNY ONDRÁKOVÁ.

Clíbež „Č. Filmový Svět“.

Vychází měsíčně.

Administrace, ředitelství, redakce: Budečská 18, Praha-Vinohrady, Prague, Tchécoslovaquie.

Cena Kč 2-00.

Obr. 24 Český filmový svět. Praha : Jan Jedlička, 1922–1928. NFA

ZPRAVODAJ

ZEMSKÉHO SVAZU KINEMATOGRAFŮ V ČECHÁCH

Vychází 1. a 15. každého měsíce. — Předplatné pro nečleny na rok Kč 40'—, **členům zdarma.** — Majitel vydavatel a nakladatel **Zemský svaz kinematografů v Čechách.** — Zodpovědný redaktor JAROMÍR DOLENSKÝ — Tiskem knihtiskárny KALINA A DOLENSKÝ, Praha II., Fügnerovo náměstí, č.2

Místnost spolková jest v **Praze-I., Jiřská 2, u „Vejvodů“**, kde každý čtvrtek od 10. hod. dopol. scházejí se členové k přátelské besedě, které se může i každý člen venkovský, do Prahy zavítavší, účastniti. — Zležitosti spolkové, zejména též dotazy členů vyřizuje tajemník spolku **dr. Ant. Kusý, advokát v Praze-II., Vodičkova 40.** K ústním dotazům nejlépe se hodí čas od 4 do 6 hod. odpoledne mimo soboty, neděle a svátky. — Dopisy možno zasílati buď na místnost spolkovou nebo přímo tajemníkovi.

Všeckrá korespondence časopisu se týkající budíž zasilána pouze na knihtiskárnu Kalina a Dolenský, Praha-II., Fügnerovo nám. č. 2, kde se nachází redakce i administrace.

P. T. správám biografů!

Plnice daný slib a usnesení Spolku českých majitelů kinematografů v Čechách — nyní Zemského svazu biografů v Čechách — počínáme vydávati důvěrné posudky filmů pro majitele a ředitele biografů v Praze předváděných.

Získali jsme ke psaní posudků odborného znalce, zároveň literáta, na žádné půjčovně nezávislého a doufáme, že jeho posudky budou ne-stranné a budou přihlížeti ke všem stránkám filmu, též ke stránce obchodní. Prosíme interesenty, aby s námi sdělili své úsudky, výtky i přání v této věci.

Posudky posíláme jako důvěrné v uzavřených dopisech; pp. zájemníci pochopí jistě účelnost tohoto opatření a důvěrnost tu zachovají.

Prozatím budeme vydávati posudky dvakrát za měsíc — 1. a 15. dne v měsíci; bude-li více předplatitelů, budeme je rozesílati týdně.

Vzhledem k nákladné režii (honorář, tisk, obálky, porta, expedice a j. v.), zejména na počátku značné, nutno určití předplatné: pro členy našeho spolku 20 Kč, pro nečleny 30 Kč měsíčně.

Bude-li více předplatitelů, bude možno předplatné snížití.

Předplatné račte zasílati na adresu: Dr. Ant. Kusý v Praze II., Vodičkova 40.

V Praze, 1. března 1922.

Sekretariát Zemského svazu biografů v Čechách.

*Dr. Ant. Kusý,
tajemník,*

ČESKOSLOVENSKÝ FAN
ústřední knihovna

FILMOVÁ PRAHA

ČESKOSLOVENSKÝ TÝDENÍK KINOVÉHO OBECENSTVA

ROČNÍK IV.

V PRAZE, 19. LEDNA 1923.

ČÍSLO 3.

Hádanka

PRO VŠECHNY

Kdo

to

je?

O ceny!

NAŠE ČTENÁŘE!

Kdo

to

je?

Vypsání odměn za řešení:

! Mezi pražské řešitele vylosujeme 10 křesel do kin. Mezi venkovské 10 knižních novinek. Mezi všechny nové předplatitele 10 úplných předešlých ročníků listu. **!**

(Podrobnosti v hádankovém koutku na 24. straně.)

Objednací lístek nového ročníku za sníženou cenu na 23. stránce.

Kdo si ponechal první dvě čísla nového ročníku, je považován za odběratele listu!

Použijte laskavě složenky na zaplacení sníženého předplatného do konce ledna t. r.

Obr. 27 Filmové zprávy. Praha : Bořivoj Weigert, 1923–1924. NFA

Filmová hvězda

KRITICKÝ, ZÁBAVNÝ A POUČNÝ LIST PRO FILM A KINO.

Redakce a administrace: Král. Vinohrady, Fochova tř. č. 5.

Telefon číslo 269.68.

Šekový účet čís. 85.356.

R. 1926. **13** číslo.

Vánoční dvojčíslo. -- Příští číslo vyjde 7. ledna 1927.

Cena **1.60** Kč

BIOGRAFIA

AKC. FILMOVÁ SPOL., PRAHA II., NEKÁZANKA

ukončila právě dvě díla. Je to „Fešácký arcivévoda“ s Oskarem Marionem jako arcivévodou a Lianou Haidovou, jako děvčetem z Prátru — „Dům ztraceného štěstí“ dle stejnojmenného románu B. Brodského. — Pro první film pořízeny snímky přímo v historických místech vídeňského hradu a Schönbrunnu, jakož i Prátru. — Druhé dílo (B. Brodského) scénoval M. J. Menšík v režii M. J. Krňanského. „Fešácký arcivévoda“ jest obsahově románkem lásky rakouského arcivévody, který nepodlehli nátlaku vídeňského dvora s nejvyšším pánem Franc Josefem v čele a šel za hlasem svého srdce. Film tento jest protkán intrikami panujícího rodu Habsburků a zákulisím dvorního života vídeňského, jest plný napínavosti a slibuje státi se velmi dobrým šlágreem.

*Každý celoroční předplatitel obdrží
zdarma 10 nádherně kolorovaných
foto nejslavnějších filmových velká-
mů dle vlastní volby.*

FILMOVÝ VĚSTNÍK

Ročník I.

Radošovice, dne 14. července 1926.

Číslo 3.

Vydavatel a odpovědný redaktor: Libuše Trnečková, Radošovice. — Tiskem: Emila Bothe, gen. zástupce Ellams Duplikator Co. Ltd. London, Praha II., Smečky 13. Tel. 31238.

Vychází každou druhou a
čtvrtou středu v měsíci.

— 00 —

Celoroční předplatné
Kč 5,- s poštovní zásilkou.

Otiiskování zpráv dovoleno i bez udání pramene. — — Fotografický materiál jakož i štočky jsou ilustrovaným časopisům bezplatně zapůjčovatelné. Dotazy a informace do Hollywoodu v Kalifornii vyřizuje redakce zdarma.

STESK PO DOMOVĚ.

Původní příspěvek slavné hvězdy
společnosti Paramount, P o l y
N e g r i .

Nejsem mezi svými kolegy a kolegyněmi sama, která trpím tímto steskem. Mám však proti němu účinný lék, který mohu každému vřele doporučit: práce, jen práce a zas práce! A vskutku, nemohu si naříkat, že bych měla kdy tohoto léku nedostatek, třebaže jej velmi často mám zapotřebí i přes to, že jsem již po mnohá léta zvyklá žít v cizině, kde mi nechybí ani velmi dobrých přátel, ani co nejjšíšího pole působnosti. Co však platno! To vše dohromady vlasti nenahradí! Proto pokaždé, když si vzpomenu na svou domovinu — a kterého dne bych nezapomněla! — přepadne mn onen divný pocit, pro který našli Němci slovo nejpriléhavější: Heimweh! Pociť, který dovedou pochopit plně jen ti, kteří jej již sami procítili.

Právě teď — kdy, vyhovujíc Vašemu přání, píši pro Váš list tento článek — opět vidím před svým duševním zrakem onu téměř již pohádkově neskutečnou dobu /a přece je tomu teprve pět let/ kdy jsem ještě nebyla miss Negri, uznávaná herečka společnosti Paramount, ale docela obyčejná, nepatrná Pola z Varšavy, která jen snila ctižádostivé sny o slávě a bohatství.

Obr. 29 Filmový věstník. Praha: Libuše Trnečková, 1926–1926. NFA

KINEMATOGRAFIE

ČASOPIS

ČSL. SPOLEČNOSTI PRO VĚDECKOU

KINEMATOGRAFII.

ROČNÍK I.

ŘÍDIL REDAKČNÍ KRUH:

Univ. prof. Dr. V. Vojtěch, Ing. C. J. Brichta, Fr. Jirásek, Ing. K. M. Pápa,

Doc. Dr. S. Prát, Ing. C. K. Smrž.

V PRAZE 1926.

NAKLADATELSTVÍ ŠOLC A ŠIMÁČEK, SPOL. S R. O., PRAHA II., JERUSALEMSKÁ 11.

TISKEM DRA ED. GRÉGRA A SYNA.

Obr. 31 Kino. Praha : Josef Koza a Josef Jíra, 1926–1927. NFA

MĚSÍČNÍ ZPRAVODAJ
UNIVERSAL
FILMU

PRAHA II.
HYBERNSKÁ 9.

TELEG: UNIFILMAN-PRAHA.   TELEFON č. 315-26.

P r a h a   d n e   1 .   d ů b n a   1 9 2 7 .

P.T.

Dovolujeme si Vám předložit první číslo našeho měsíčního zpravodaje, jehož účelem bude, abychom byli v neustálém kontaktu s našimi zákazníky.

Chceme podrobně informovat pp. kinomajitelé o všech našich novinkách a budeme vždy dbát o to, abychom jim poskytli přesné a zajímavé zprávy o naší produkci a o tom, co nového se u nás připravuje. Budeme také pravidelně přinášet různé pokyny o reklamě jednotlivých filmů, což bude pp. kinomajitelům jistě dobrou pomůckou.

Naší jedinou snahou, jako vždy, jest služba našim pp. zákazníkům a doufáme, že tato naše snaha bude plně oceněna.

Z d a r m a ! ! !
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

U s c h v e j t e ! ! !
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Obr. 32 Měsíční zpravodaj Universal Filmu. Praha : Universal Film, 1927–1927. NFA

NÁŠ FILM

VĚNUJE SVÝM PŘÁTELŮM

Číslo 1.

Praha, 17.května 1927.

PROSÍME O VAŠÍ SPOLUPRÁCI !

Milý pane majiteli biografu!

Tento list není určen pro koš na papíry! Nebudete-li mít při čtení došlé pošty času k tomu, abyste naše zprávy přečetl ve chvílce klidu, uschovejte je pro chvílku volnější. Čtete co Vám chceme říci! Jsou to rady a pokyny z vlastní praxe a pro praxi, které se zabývají tím, na čem Vám bude záležet; dobrý zdar Vašeho závodu. Theoretie nám nikomu neposlouží, jenom praktická práce v praxi zajímá, jest věcí zájmu. Váš úspěch jest úspěchem naším, neboť chceme aby naši obchodní přátelé, byli spokojeni. Cítíme se proto nejen oprávněni, nýbrž i povinni, podat Vám v následující řadě článku zprávy, co vedoucím odborníkům všech dílů světa zkušenost potvrdila jako správné. Některé body nebudou Vám neznámými a budou se kryti s poznatky Vašimi. Právě tak shledáte se s leccíms co se Vám bude jeviti novým a účelným.

Očekáváje, že budete plně spokojeni s naším listem a a přejíce zdar spolupráci, poroučíme se Vám

v dokonalé účtě:
FANAMET-FILMS.

Obr. 33 Náš film. Praha : Fanamet-Films akc. spol., 1927-1927. NFA

Werbenummer.

Prelis 50 Heller.

Verbreitung

Prager Filmkurier

Prag, 25. November 1927.

Das Auslandsblatt des tschechoslowakischen Lichtspielwesens.

Filmverleih G. m. b. H.
PRODUCERS DIS
VINA CORPORA
PICTURES

PRAG II,

Havliczkovo nám. 24.

Telephon 29358.

Telegrams: Pradefilm-Prag.

Representant für die C. S. R.

JULIUS SCHMITT,
PRAG II,

Václavské nám. 49.

Telephon 24410, 22801.

1927

1928

Herrliche Produktion!
LEON GAUMONT

Prag II, Jagannova 17.
Telephon 20910.

LA TRICOLOR
Akt. Ges.
für Filmindustrie
Prag II,
Václavské nám. 19.
Telephon 26182.

**ELEKTA-
JOURNAL**

Aktuelle Industrie, Reklame- und
Propaganda-Filme
Prag-Weibergg. Korutni 102. — Tel. 21 3

AN ALLE!

Wir treten mit dieser Nummer zum erstenmal mit unserer neuen Filmfachzeitschrift vor die breite Öffentlichkeit.

Der Grund, warum wir heute, in der Flut von ähnlichen Zeitungen und Zeitschriften, ein neues Blatt ins Leben rufen, ist wichtig genug, um ihn mit einigen klaren Worten kundzugeben. Es ist nicht unsere Absicht, den schon bestehenden Blättern irgendwie Konkurrenz zu machen. Auch wollen wir nicht nutzlos ein neues Blatt gründen, das ohne Ziel und ohne feste Linie vom Filmwesen berichten würde; das bezogen schon längst andere Blätter, die ihrer Aufgabe voll genügen. Der »Prager Filmkurier« verfolgt andere Zwecke und will in allererster Linie ein Lücke ausfüllen, die sich immer mehr und nachhaltiger fühlbar macht: wir wollen vor allem nicht dem fremden Lichtbildwesen, sondern dem einheimischen dienen. Das mag vielleicht auf den ersten Blick ein wenig sonderlich klingen, aber bei näherem Nachdenken wird man uns gewiss Recht geben.

Der Wirkungskreis der in tschechischer Sprache geschriebenen Blätter ist auf das Gebiet der Tschechoslowakischen Republik beschränkt und sie kommen daher für die Propagierung des Prager Filmes ausserhalb der Grenzen kaum in Frage, da man eben die tschechische Sprache im Auslande nicht beherrscht. — Und die deutschen Fachzeitschriften unserer Republik befassen sich bei weitem mehr mit allgemeinen Filmfragen und Anzeigerangelegenheiten als mit dem einheimischen Filmwesen, ganz abgesehen davon, dass sie allzuviel den ausländischen Firmen, Filmen und Schauspielern dienen, was unserer Ansicht nach nicht vollkommen richtig ist. So gibt es eigentlich kein einziges Blatt, das sich hauptsächlich mit dem Lichtbildwesen in der Tschechoslowakei be-

lassen würde, dem die Propagierung der Prager Filmproduktion, der Prager Filmkünstler und der lokalen Angelegenheiten mindestens eben so wichtig wäre wie alles übrige, was in der Welt vorgeht. Diese Lücke in der Berichterstattung über das einheimische Filmwesen soll der »Prager Filmkurier« ausfüllen. Wir wollen uns hauptsächlich und mit grösstem Nachdruck mit allem befassen, was in Prag und überhaupt in der Republik vorgeht, wir wollen von unseren Stars, von unseren Filmen, von unseren Wünschen und Forderungen reden, bevor wir auf Dinge zu sprechen kommen, die uns nicht so brennend interessieren können.

Wir wollen dem Prager Film dienen. Aber nicht mit einer gewissen Art von Affekt, die in ihrer Verblendung nur das Gute und nie Fehler sieht, die alles heimische masslos überschätzen und das ausländische Filmschaffen dem entsprechend unterschätzen würde. Wir haben mit voller Absicht als Untertitel »Der Filmkurier« gewählt, der unsere Bemühungen in vorhin in gewisse Bahnen lenkt: »Das Auslandsblatt des tschechoslowakischen Lichtbildwesens«. Unsere Absicht ist es, nicht eine Vogel-Strauss-Politik zu betreiben, und uns selbst etwas vorzumachen, sondern zu allen lokalen Fragen derart Stellung zu nehmen, dass sie vor allem auch im Auslande interessieren und dieses selektiv und unparteiisch über all das aufklären können, was im Interesse des europäischen Filmes auch ausserhalb der Grenzen der Republik wissenschaftlich wertvoll ist.

Dass es schon seit langen Jahren Prager Film gibt, scheint auch unseren nächsten Nachbarn ein Geheimnis zu sein. Als z. B. der heimische Film »Kreutzerzerrisse« nach Berlin kam, brachte ein bekanntes Berliner Blatt die überraschende Meldung, dass es sich um den

ersten tschechischen Film handelt! In zwei französischen Fachzeitschriften war kürzlich zu lesen, dass man in Prag fast ausschließlich nur aktuelle und Industrie-Filme produziere und dass von den Filmkünstlern nur drei — Zet Molas (H. Vlasta Burian und Theodor Pištěk — zu nennen seien! Wir schreiben das keinesfalls Einzelpersonen zu, sondern im allgemeinen den völligen Uninformiertheit des nächsten Auslandes über den Prager Film.

Und eben diese Uninformiertheit wollen wir bekämpfen. Wir wollen ein Blatt, das auch das Ausland über alles unterrichtet, was in Prag und in der ganzen Republik eigentlich vorgeht, wollen von unseren Filmunternehmen, Spielführern, Darstellern, Kameraleuten, von unseren Filmen berichten und vollen Ernstes versuchen, einmal Propheten im eigenen Land zu sein. Da wir am besten die Fehler und die Missstände des Prager Filmlebens kennen, werden wir wohl im Stande sein, Weisung von Sinnen zu sondern und vollkommen unparteiisch zu einer richtigen Stellung zu nehmen. Unparteiisch: denn wir wollen uns weder mit Politik, noch mit Religion noch mit Nationalität befassen — der Film ist das idealste Verständigungsmittel zwischen allen Generationen, welche die Menschen so nutzlos zersplittern, und verdient daher auch so behandelt zu werden!

Wir wollen grundsätzlich gegen niemanden und nichts kämpfen. Unser Zweck ist es, den kritischen Bestrebungen Film-Prags unparteiisch unter die Arme zu greifen, alles Gute zu unterstützen; das ist Programm des Prager Filmkuriers!

Für die Schriftleitung
des Prager Filmkuriers
FRANK ARGUS.

Zu unserem Erscheinen.

Glückauf zu erfolgreicher Arbeit!

Man muss nach Verdienst jedes Bestrebungen schätzen, das sich bemüht, nützlichen Gedanken den Weg zu ebnen. Zum ersten Erscheinen Ihres Blattes, das in deutscher Sprache der gesamten tschechoslowakischen Kinematographie dienen wird, fühle ich mich veranlasst, Ihnen vollen Erfolg und das Erreichen des gesetzten Zieles zu wünschen. Die tschechoslowakische Filmia, gleich der deutschen »Urania« eine Heil- und kulturelle Institution, begründet jedes Unternehmen besonders ein publizistisches und informatives, das ein Fürsprecher alles edlen und wirtschaftlich gesunden Strebens in unserem Lichtspielwesen werden will, das einer besseren Zukunft und ernsten Aufgaben entgegensteht, denen es bisher nur mit geringen Organisations- und Geldmitteln dienen konnte.

Die industriellen und kaufmännischen Kreise deutscher Nationalität in unserer Veranlich und in den Nachbarstaaten werden nun ein objektives Informationsblatt besitzen, das sie klärend über die Zu-

stände und zeitgemässen Erfordernisse unterrichten wird. Auf diese Weise wird man auch in jenen Kreisen unserer Mitbürger, deren Interesse infolge von Uninformiertheit nicht zur Geltung kommen konnte, eine fachliche und wirtschaftliche Zusammenarbeit erzielen können. Ihrem Blatte, das für die bisherigen Ergebnisse der künstlerischen Arbeit im tschechoslowakischen Film und für die Leistungen unserer Künstler ein wichtiges Sprachrohr sein wird, wünsche ich aus vollem Herzen viel Glück und volles Gedeihen.

Dr. Fr. Hermann.

Vorsitzender der Tschechoslowakischen Filmföderation.

Čsl. společnost pro vědeckou kinematografi.
(Čsl. Verein für wissenschaftliche Kinematografie).

Herr Redakteur,

Der »Čsl. Verein für wissenschaftliche Kinematografie« hat mit bezügellichem Interesse zur Kenntnis genommen, dass

bei uns ein deutsch geschriebenes Fachblatt erscheinen wird, das auch das Ausland über die aktuellen Fragen und Probleme der tschechoslowakischen Kinematografie informieren wird, Ihre wertvolle und längst anerkannte fachjournalistische Tätigkeit ist uns genügend gewahr, das Ihr Blatt ein gutes sein wird. Der »Čsl. Verein für wissenschaftliche Kinematografie« würde mit Freude begrüßen, wenn sich Ihr Blatt auch mit den Fragen des kulturellen und wissenschaftlichen Filmes befassen würde und wüscht Ihnen zur Erfüllung der grossen Aufgabe, die Sie sich gestellt haben, viel Glück!

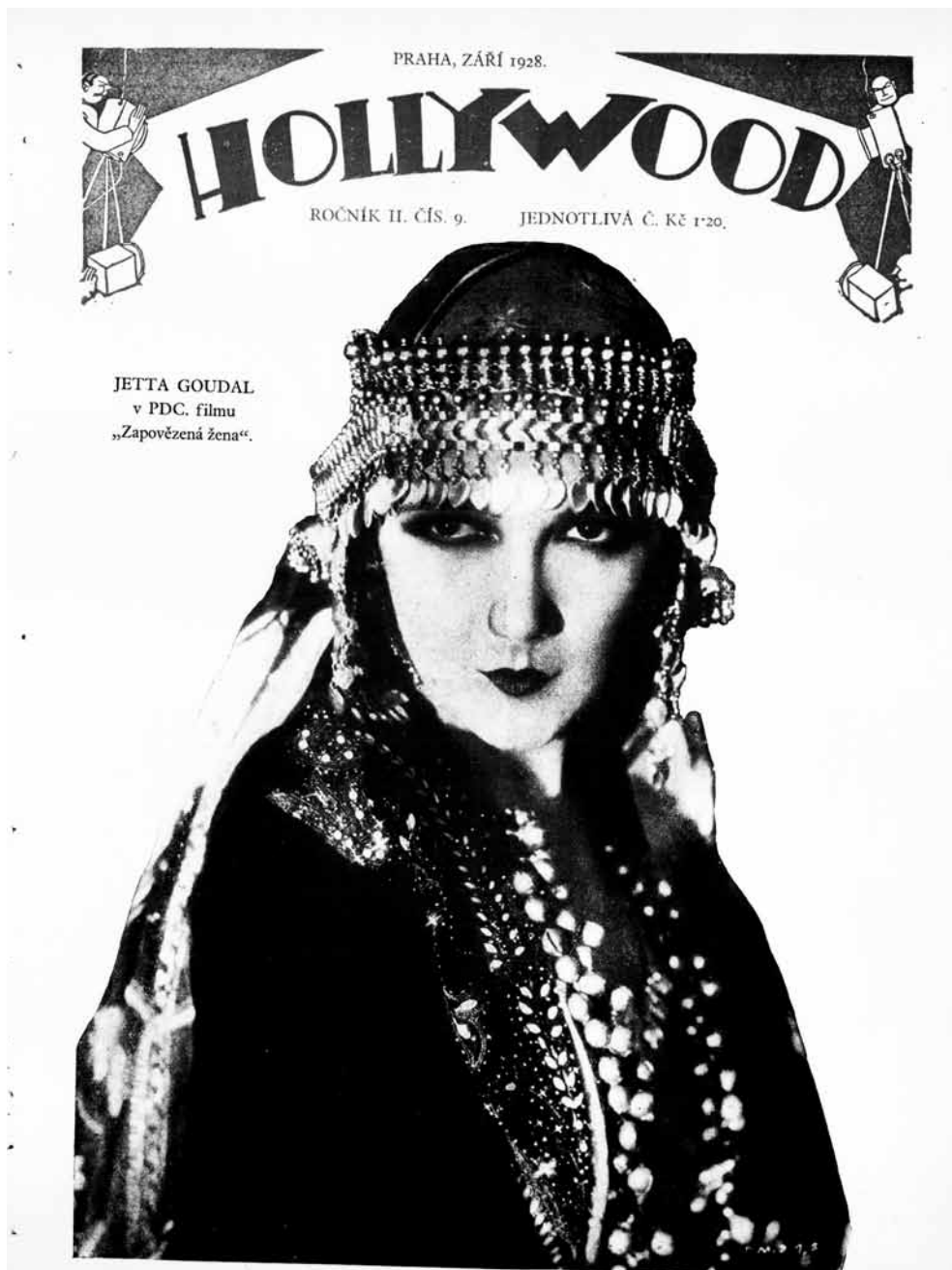
Für
Čsl. spol. pro věd. kinematografi
Univ. Prof. Dr. V. Vejchec.

Svaz filmových pracovníků.

(Verein der Filmschaffenden.)
Ihnherr Herr Redakteur!

Der »Svaz filmových pracovníků« (Verein der Filmschaffenden), dessen Vorstandes ich seit ich die Ehre habe

Obr. 35 Prager Film-Kurier. Prag: Frank Argus, 1927-1936. NFA

JETTA GOUDAL
v P.D.C. filmu
„Zapovězená žena“.

Obr. 36 Hollywood. Praha : Svaz filmového průmyslu a obchodu, 1927–1932. NFA

REVUE FILMU

MĚSÍČNÍK FILMOVÉHO UMĚNÍ ČESKÉHO
I ZAHRANICNÍHO SLOVEM I OBRAZEM

FILM-REVUE. MONATSSCHRIFT DER TSCHE-
CHISCHEN UND AUSLAENDISCHEN FILM-
KUNST IN WORT UND BILD

FILM REVIEW. MONTHLY PUBLICATION OF
CZECHOSLOVAKIAN AND FOREIGN FILM
ART

LA REVUE DU FILM. REVUE MENSUELLE
DE L'ART CINEMATOGRAPHIQUE TCHÉCO-
SLOVAQUE ET INTERNATIONAL

RŮČNÍK I.

Redigují: T. H. PIŠTĚK a J. W. SPEERGER.

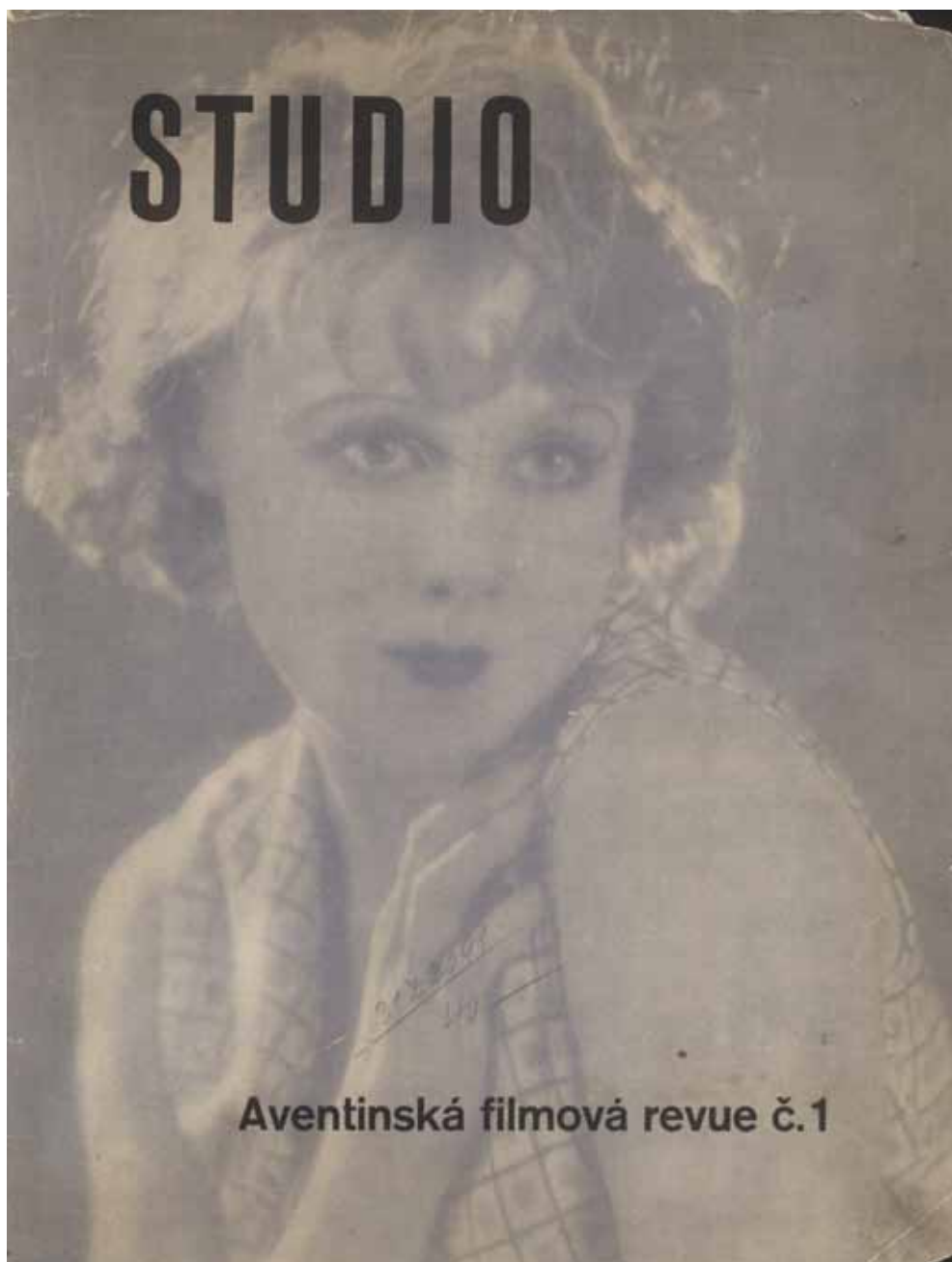
ČÍSLO 2.

mila pachnerová

lampy jupiterovy

a celý svět se dokolečka točí
kolem zvědavých elektrických očí
v závoji nafialovělém a v diadému nad vznešeným čelem
ano, to je star, křehká nádoba lidskosti
uzlíček nervů v nejjemnější kůži svázaný
a věčně rozdávajícím světu
úsměvy tklivé zachycené v letu
polibky dlouhé v japonsku zapovězené
tělíčka nedovyvinutá a obnažené paže
miliardářské roby i přehluboké dekoltáže,
v nichž jako v tůních utápějí bol svůj sebevrazi.
to fantómy lamp jupiterových jsou, draží . . .

Obr. 39 Studio. Praha : Aventinum, Ot. Štorch-Marien, 1928–1932. NFA

Obr. 40 Filmová tribuna. Praha : Jarolím Schäfer, 1929–1929. NFA

BIBLIOTHEK
der Böhmisches und Tschechen Filmzentrale
KINOVĚSTA
Československého filmového ústředí

VIII. - 34.

Filmové noviny

6. září 1929

č i s l o
 ■ 1 ■
 r o č n í k
 ■ 1 ■
 Kč 1.-

Redakce a administrace: Praha II, Václavské nám., Palác Fénix. — Předplatné ročně 50 Kč, čtvrtletně 13 Kč. — Majitel, vydavatel a odpovědný redaktor Jiří Formánek. — Šéfredaktor Vláda Coufal. — Vychází každý pátek.

Začínáme . . .

Z a č i n á m e . . . A jak dostatečně známo, je každý zážitek těžký, ano velmi těžký a nejinak tomu je i při vydání našeho prvního čísla nového filmového týdeníku, s nímž chceme se stavět po bok všem ostatním našim filmovým časopisům, jejichž obsah pokládáme buď za naprosto nevyhovující mentalitě našeho filmového davu anebo za bezcenný insertní plátek, v němž se nikdy nedovíte nic nového nebo zajímavého, přesto, že uvnitř naleznete třeba rubriku, která má být souhrnem zahraniční korespondence do-tyčného listu. A o tom, že podobná tak zvaná naše korespondence vůbec neexistuje, není třeba dlouho se rozepisovati, neboť máme v rukou doklady a důkazy, jak se podobná naše korespondence v podobných tak zv. odborných filmových listech zhotovuje. Vedle těchto dvou druhů filmových listů u nás máme ještě týdeníky naprosto subjektivní, které bezohledně prahnýfují, připustíme americkou produkci proto, poně- vadž zmíněná produkce zastoupená u nás serií filiálék největších tamějších výroben, nechce zadati zmíně- ným týdeníkům dosti inserte, přesto, že dříve vyda- vatel listu, který dnes hájí blaho a rozkvět, připustíme zase domácí produkce, ještě nedávno trhal všechno, co bylo vyrobeno v ČSR. a naopak vynášel americké trůsty filmové až k sedmému nebi. Ovšem, zde při- pouštíme platnost starého osvědčeného přísloví. „Koho chleba jíš, toho píseň zpívej!“

Náš nový filmový list nesmí však být podoben nebo zařazen do kterékoliv kategorie z uvede- ných, poněvadž my chceme být listem nejen infor- mativním, ale i bdícím dokonale nade vším, co je spo- jeno s naší filmovou branží. A proto apelujeme na všechny bez rozdílu, t. j. právě tak na čtenáře, jako na filmové výrobce, režiséry, herce a vůbec i na všech- ny milovníky a ctitelé ilusí, jež nám skýtá kouzlo a neohraničená možnost nového umění — filmu. Vy- bízíme Vás všechny: Čtenáře i čtenářku, bez rozdílu, jste-li z Prahy nebo z Brna, či snad ze Slovenska nebo i z Podkarpatské Rusi, abyste se stali spolupracovní- ky našeho nového filmového listu, který neslibuje a neláká Vás nyní, ani později Vás nebude lákati pod- vodnými soutěžemi anebo sliby, že Vás udělá filmo- vou hvězdou. Budeme moci pouze jedno pro Vás udě- latí a to: dokonale Vás informovati o všem ze světa filmů. Vaše přání budou námi dokonale respektována a každou informaci a dobrou radu plně honorujeme.

Staňte se tedy našimi spolupracovníky, poněvadž Vy — právě jenom Vy, široká, rozvětvená rodina filmo- vých návštěvníků jste jedinými a oprávněnými pány filmového světa. Uvědomte si, že nebýtí Vás, pro koho by se filmovalo? Nebýtí Vás a Vašich peněz, komu a pro koho resp. proč by zářily filmové hvězdy? Nebýtí Vašeho zájmu na tom, co se děje ve světě filmů, ne- mohl by vycházeti žádný filmový odborné skutečně vedený list. Ale zaplatte-li již, chťéjte dobré zprávy a dobré nezávislé filmové noviny. A ty Vám dnes předkládáme!

Napsali jsme výše, že se chceme stavět po bok všem dosavadním našim českým filmovým listům . . . Ano, chceme a pevně doufáme, že se postavíme. Chce- me spolupracovati rukou v ruce s ostatními, ch c m e b ý t i d o b r ý m i k o l e g y v š e c h o s t a t n í c h a j í t i s n í m i z a j e d í n o u m e t o u : S e r i o s n o s t í v n a š í p r o d u k c í ! A p ř i j d e m e - l i r u k a v r u c e i s n a š í m i k a m a r á d y — s n a š í m i k o l e g y — f i l m o v ý m i r e f e r e n t y z r e d a k c í d e n n í c h l i s t ů , p a k j i s t ě b r z y n a š e p r o d u k c e o c t n e s e n a j e d n o m z n e j e d l n ě j š í c h m í s t e u r o p s k é v ý r o b y . S p o l u p r a c u j t e v š í c h m í s n á m í , p ř í s p ě v k y V á s v š e c h j s o u n á m s r d e č n ě v í t á n y , i n f o r m u j t e s e u n á s , c o v í m e a c o b u d e m e m o c i , p r o V á s o b s t a r á m e , b e z s e b e m e n š í c h v ý l o h p r o V á s . N a b í z í m e z n o u s p o l u p r á c í v š e m , p o d á v á m e V á m v š e m p ř á t e l s k o u r u k u , n e c h c e m e m í t i n e p ř á t e l , n e c h c e m e b ý t i k o n k u r e n t y , n ý b ř z c h c e m e V á m v š e m b ý t i d o b r ý m i r á d c í a k a m a r á d y . A k e k o n c i t o h o t o u ů v o d n í k u s i v z p o m í n á m e n a n e d á v n o u n á v š t ě v u C o n r á d a V e i d t a v n a š í z l a t ě P r a z e . P a m a t u j t e s e , c o m e z i j í n ý m f e k l ! M n o z í j s t e t o s l y š e l í , j í m i s t e c e l ě v v a š e m o b l í b e n ě m l i s t ě , a l e p ě c e z o p a k u j m e s í t o , m á t o p r á v ě d n e s p r o n á s s v ě j v ý z n a m . V y r a c e l p r á v ě

Obr. 41 Filmové noviny. Praha : Jiří Formánek, 1929–1929. NFA

KINOREFLEX

Organ svazu kinomajitelů a provozovatelů pro zemi moravsko-slezskou v Brně, Marxova ul. č. 8

Organ des Verbandes der Kino-Besitzer und Betriebsleiter für mähr.-schlesisches Land in Brünn

Zodpovědný redaktor: Ing. B. Holman, Brno-Žabovřesky, Riegrova 7. Verantwortlicher Redakteur
Tisk a administrace: Polygrafia, Brno, Veveří 39. Druck und Administration

Předplatné na rok 60 Kč, do ciziny 100 Kč. - Bezugspreis ganzjährig 60 Kč, für das Ausland 100 Kč.

<p>Ročník I. Z á ř í</p>	<p>Za obsah inserátů není redakce zodpovědná. Jen na výslovnou žádost a po přiložení 2 Kč na výlohy budou neotisknuté příspěvky vráceny.</p>	<p>Für den Inhalt der Inserate ist die Redaktion nicht verantwortlich. Nur auf ausdrückliches Verlangen und nach Beilegung von 2Kč werden nicht abgedruckte Beiträge zurückgeschickt.</p>	<p>I. Jahrgang September</p>
--	--	---	--

VALNÁ HROMADA

„Ústředního svazu kinematografů v Republice československé“

svolaná na středu dne 14. t. m. o 2. hod. odpo. v hotelu u Zlaté husy v Praze.

Zahájena o půl 3. hod. Zemský svaz v Čechách zastoupen 5 del., severní Čechy 13 del., Brno 6 del. a Slovensko 1 del. Po zahájení panem předsedou Vilémem Brožem byl přečten protokol minulé valné hromady a v plném rozsahu přítomnými schválen až na zprávu pokladní, která nemohla být schválena pro nevyúčtování sjezdu v roce 1928 a bude dodatečně podle učiněného návrhu schválena nově zvoleným výborem ústředního svazu. Celý průběh valné hromady byl tlumočen německým příslušníkem, kteří tvořili přes polovinu přítomných. Jednohlasně přijato zřízení vlastní kanceláře ústředního svazu a přijetí tajemníka k udržování administrativy a celé agendy svazu. Pro příští období uvolili se přítomní delegáti poskytnouti úhradu na pronájem kanceláře a přijetí tajemníka svazu: český svaz 20.000 Kč, severní Čechy 18.000 Kč, země moravsko-slezská 16.000 Kč a Slovensko 2000 Kč. Německý svaz pro severní Čechy podal návrh pro získání financí na příští léta, který byl po debatě schválen a přijat, a jehož provedením byl pověřen nově zvolený výbor ústředního svazu.

Provedení návrhu by bylo spojeno se svazovou kontrolou promítacích přístrojů v kinech. Ovšem předpokládal by správné placení účtů hned po obehání jednotlivých programů a znamenal by po projednání nových půjčovenských podmínek, které má rovněž nový výbor provést — ozdravení celého kinematografického odboru.

Celý návrh uveřejníme až bude projednán a též půjčovnami filmů přijat. Přikročeno k volbám, jejichž průběh byl klidný a které po pokročilosti času byly vykonány akla-

DIE VOLLVERSAMMLUNG

der Delegierten des Zentralverbandes der Kinotheater in der Tschechosl. Republ.

einberufen für Mittwoch den 14. d. M. um 2 Uhr nachmittags im Hotel zur Goldenen Gans in Prag.

Die Versammlung wurde um halb 3 Uhr eröffnet. Der Landesverband von Böhmen war von 5 Delegierten, Nordböhmen von 13 Delegierten, Brünn von 6 und die Slowakei von 1 Delegierten vertreten. Nach Eröffnung durch den Vorsitzenden Herrn Wilhelm Brož wurde das Protokoll über die letzte Vollversammlung vorgelesen und von den Anwesenden vollinhaltlich genehmigt bis auf den Kassabericht. Dieser Bericht konnte nicht genehmigt werden, weil die Kongreßkosten aus dem Jahre 1928 nicht verrechnet sind und der Kassabericht wird, wie vorgeschlagen, von dem neuen Ausschuß des Zentralverbandes genehmigt werden. Der ganze Verlauf der Vollversammlung wurde ins Deutsche übersetzt. Die Deutschen bildeten mehr als die Hälfte der Anwesenden.

Einmütig wurde die Errichtung einer eigenen Kanzlei des Zentralverbandes und die Aufnahme eines Sekretärs zur Führung der Administration und der ganzen Agende des Zentralverbandes genehmigt. Für die nächste Saison haben die Delegierten auf die Miete der Kanzlei und auf die Aufnahme des Sekretärs bewilligt: der böhmische Verband 20.000 Kč, Nordböhmen 18.000 Kč, das Mährisch-schlesische Land 17.000 Kč und die Slowakei 2000 Kč. Der deutsche Verband für Nordböhmen hat einen Vorschlag zur Beschaffung der Geldmittel für die nächsten Jahre vorgelegt. Dieser Vorschlag wurde nach einer Debatte von den Anwesenden genehmigt und angenommen und mit der Durchführung dieses Vorschlages der neugewählte Ausschuß des Zentralverbandes betraut.

Die Durchführung des Vorschlages wäre mit der Verbandskontrolle der Vorführapparate in den Kinotheatern verbunden.

FILMOVÉ LISTY

LISTOPAD 1929.
ROČNÍK I.

PŘÁTEL
ČESKOSLOVENSKÉHO
FILMU.

ČÍSLO 6.
KČ 1[—]

Redakce a administrace: Praha II., Vodičkova 22. Telefon 20172. — Majitel a odpovědný redaktor Jindřich Novák. —
Šéfredaktor Václav Coufal. — Redakční návštěvy vítány denně mezi 14—16 hodinou. — Cena jednotlivého čísla Kč 1.—,
poštou Kč 1.20. Předplatné ročně Kč 25.—, půlletné Kč 13.—.

Rukopisy se neuracejí. Právo překlada, otisk článků, vyobrazení a reprodukce vyhražuje si redakce.

Kdo ponechá si doře čísla, je považován za odběratele

Clive Brook.

Clive Brook? Znáte to jméno a přece neuvědomujete si často, kdo to je. Víte zcela bezpečně, že je filmovým hercem a mnozí jej pokládáte jistě za velkou »hvězdu«, ale žel — do dnes zařazen, přes svoje brilantní herecké výkony, mezi filmové »hvězdy« nebyl. Proč — nevíme sami, neboť Amerika ve svých výstřednostech vidí raději svou »hvězdu« v zdivočelém neinteligentním cowboji, nežli by nechala propracovati se do řad »stars« mimo takové sugestivní rozdílné a různorodé tvořivosti a duševní síly, jakým je právě Clive Brook. A my dnes, abychom vyzdvihli význam Clive Brooka, přinášíme na titulní stránce jeho velkou fotografii, snažice se tímto delším článkem i fotografií propagovati mezi Vámi — naším dnešním filmovým obecnstvem — jednoho z těch světových herců, kteří si toho opravdu zaslouží mezi prvními.

Clive Brook je v našich očích nejen hercem mocných, podmanivých představ, jenž je jak ideálem veselých studentek, tak i mladých chlapců, pachtících se za vším, co je ve spojitosti s filmem, ale také i filmovým umělcem, který má výsadní postavení i mezi svými kolegy, kteří shodou okolností jsou mnohem více slavní, ale také toho opravdu — bez postranho úmyslu snižovati jiné, mnohem méně dovedou. A říká-li Lon Chaneyovi — »muž s 1000 tvářmi«,

Obr. 43 Filmové listy. Praha : Jindřich Novák, 1929–1941. NFA